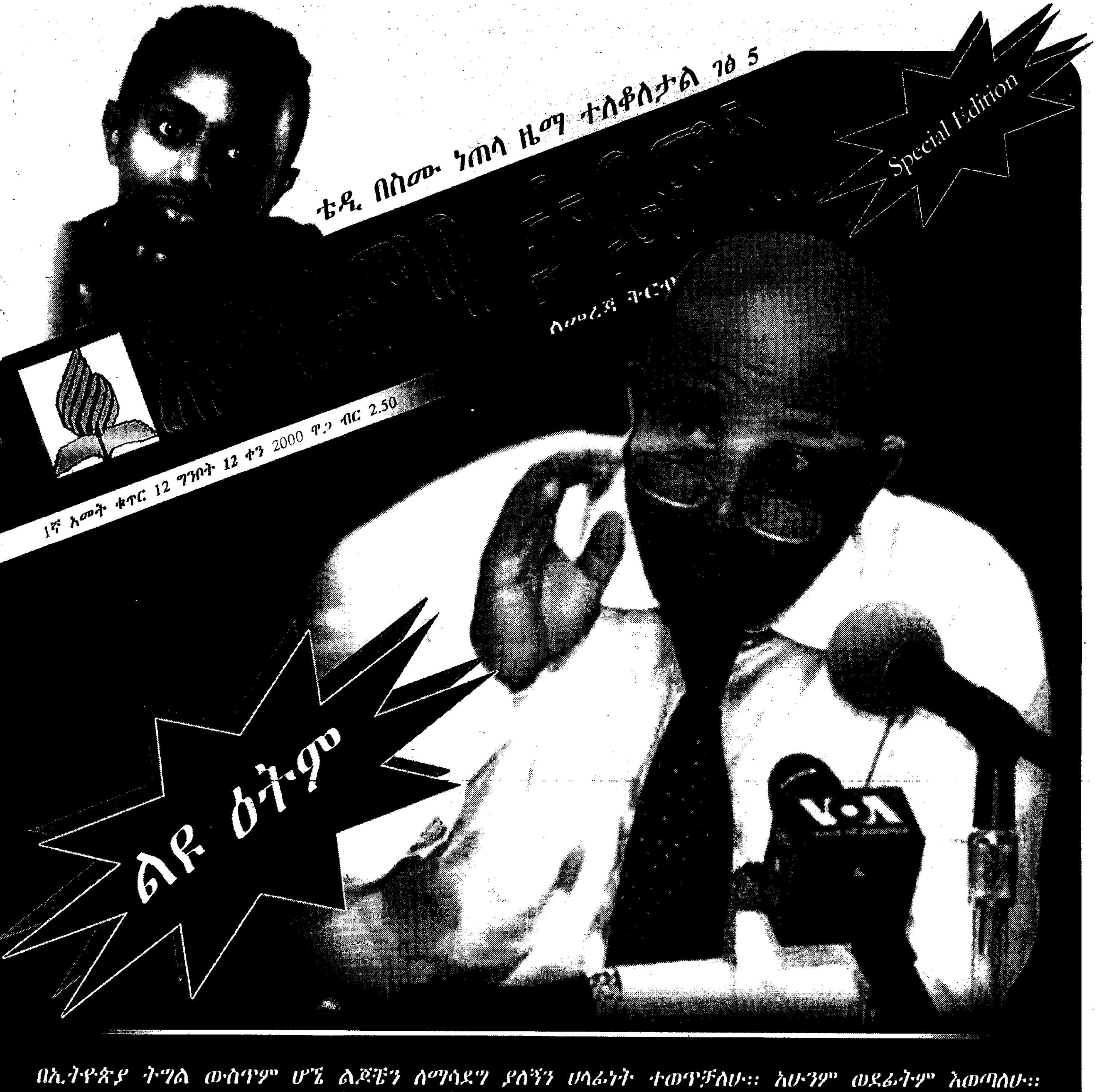

በኢትዮጵያ ትግል ውስጥም ሆኜ ልጆቼን ለማሳደግ ያለኝን ሀላፊነት ተወጥቻለሁ:: አሁንም ወደፊትም እወጣለሁ:: ሁለቱም ለእኔ እኩል ግዴታዎች ናቸው:: በነፃነት መኖር እፈልጋለሁ ስል ወደዚህ አለም በእኔ ፍላጎት ያመጣኋቸውን ልጆች ማሳደግና የአባትነት ግዴታ የመወጣት ሀላፊነትንም ይጨምራል:: ወደኋላ የምልበት ጉዳይም አይኖርም:: አንዱን ለማድረግ አንደኛው መቆም አለበት የሚል እምነት ያላቸው ሰዎች ካሉ በአመለካከት ደረጃ በጣም ተሳስተዋል:: ምናልባት ፖለቲካችንንም በጣም የሚያዳክመው የጥቂት አርበኞች እና ጀግኖች ስራ አድርገን ስለምናየው ይመስለኛል:: ሁሌም የምለው ሁሉም ለፖለቲካው የድርሻውን ማድረግ አለበት ነው:: እኔም እንደ ብርሃኑ «በዜግነት ያለኝን ሃላፊነት እወጣለሁ» በሚል ነው እዚህ ውስጥ የገባሁት እንጂ የተለየሁ ጀግና ሆኜ አይደለም :: ወደ ፊትም የተለየ ጀግና መሆን አልፈልግም:: *(ሙሉ ቃለ ምልልሱን በገፅ 8)*

ንቅናቄው ሲፈተሽ!

«ኑሮ ያለ ነፃነት ምን ማለት

ዛሬ ይዘንላችሁ የቀረብነው ዶ/ር ብርሃኑ ነጋ ስለአዲሱ ንቅናቄና ስለወደፊት የትግል አቅጣጫቸው ከኢትጵያ ቴሌቭዥን ኔትዎርክ (ETN) ጋር ያካሄዱትን ሙሉ ቃለምልልስ ነው:: ውድ አንባቢያን እንደምትገነዘቡት ያለንበት ተጨባጭ ሁኔታ የዶክተር ብርሃኑን ንግግር ሙሉ ለሙሉ ለማስተናገድ የሚፈቅድ ባለመሆኑ በጥቂት አረፍተ ነገሮችና ቃላት ላይ መጠነኛ ኤዲቲንግ ለማድረግ ተገደናል::

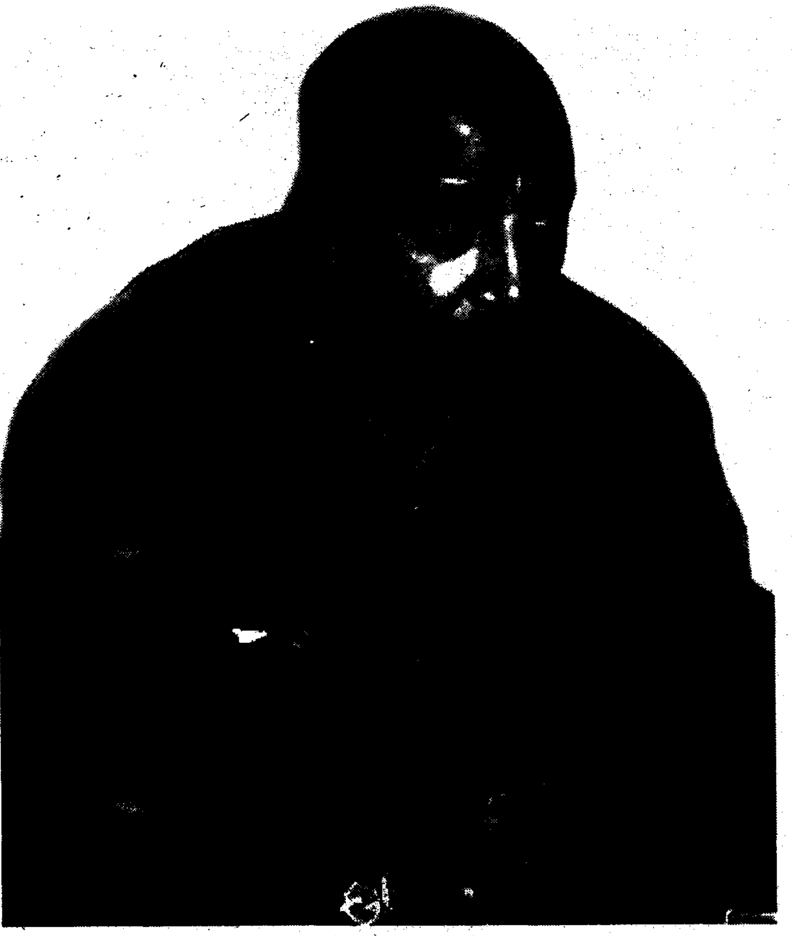

አዲሱ ንቅናቄ በግንቦት 7 ስም የተሰየመበት ምክንያት ምንድነው?

ግንቦት 7 የሚለውን ስም ሊንሰጥ የፈለግነው በብዙ ምክንያቶች ነው:: አንደኛው በእኛ እምነት ይህንን ስብስብ ለመፍጠር እንቅስቃሴውን የጀመርን ሰዎች ግንቦት 7 በኢትዮጵያ ህዝብ ታሪክ መቼም ሊረሳ የማይችል ብዙ ትርጉም ያለው ቀን ነው ብለን እናምናለን:: በዚህ ቀን ነው የኢትዮጵያ ህዝብ ለነፃነት፣ ለዴሞክራሲ ብሎ ድምፁን ለጥቶ ለአንዴና ለመጨረሻ ጊዜ «ዴሞክራሲ ያስፈልገኛል፤ ያለ ዴሞክራሲ አልኖርም በዴሞክራሲያዊ መንግስት ነው የምተዳደረው» ብሎ ወጥቶ ፍላጎቱን ያሳየበት ሂደት የመጀመሪያው እውነተኛ የዴሞክራሲያዊ ሂደት ነውና ይህ ትልቅ ታሪካዊ ክስተት በኢህአዴግ አፈናና ጭካኔ የተቀለበሰ ቢመስልም ያ ዴሞክራሲያዊ ስርአት መምጣቱ አይቀርም:: ያ ዴሞክራሲያዊ ስርአት የማይቀረው ግባችን መሆኑን ለማመላከትና ሕዝቡም ያንን ስሜቱን ለዘላለም እንዳይረሳው ለማስተወስም ጭምር ነው:: ግንቦት 7 የሚለውን ስያሜ የመረጥነው::

ከሌሎች የፖለቲካ አሰቤዎች ይልቅ በእነኚህ በፍትህ፣ በነፃነትና በዴሞክራሲ ላይ ትኩረት የሰጣችሁበት ምክንያት ምንድነው?

በእኛ እምነት ፍትሕ የሌለበት ማህበረሰብ እንደ ፖለቲካ ማህበረሰብ ለመኖር የሚያስችለውን ተቀባይነት ያጣ መስሎ ነው የሚታየን:: ፍትሕ ለአንድ ማህበረሰብ ለመኖር አንድ ላይ ነን ብሎ ለመኖርም በዛ ሕብረተሰብ ውስጥ ፍትህ በጣም ወሳኝና ለሁሉም ነገር ወሳኝ ነው:: ሰዎች በሕግ ፊት እኩል ነን ብለው ማመን አለባቸው:: ያ ህብረተሰብ እንዲያድግ እንዲበለፅግ ያ ሕብረተሰብ ጥቃት እንዳይደርስበት ለመጠበቅ እነኛ የማህበረሰቡ አባላት እኩል መሆናቸውን የሚያረጋግጡበት ስለሆነ የምንም ነገር መሰረት ነው ብለን እናምናለን:: የሕግ የበላይነት የሚባለው የዴሞክራሲ ፅንሰ-ኃሳብ መሰረቱ ፍትህ ነው:: በዚህ ምክንያት ፍትህ ለማንነታችን፣ ለአንድነታችንና ለአብሮነታችን መሰረት ነው ብለን እናምናለን:: ነፃነትና ዲሞክራሲን በተመለከተ ያው የታወቁ ናቸው:: ዲሞክራሲያዊ ስርአት የሚባለው በመሰረቱ ዜጎች በመረጡት መንግስት እንጂ በሌላ በማንም መተዳደር የለባቸውም:: ከሚል የመርህ አቋም ተነስተን ነው ከድር ጀምር የተከተልነው:: የዚህ ሁሉ ሰው መሞትና መጨቆን መሰረቱ ነፃነትና ዲሞክራሲን ማጣት በመሆኑ በሕዝብ የተመረጠ ዴሞክራሲያዊ መንግስት አለመኖር ነውና ይህ እንዲኖር የምንፈልግ በመሆኑ ነፃነት የሰብአዊ መብት መሰረት መሆኑን የሚያመለክት ነው:: ዴሞክራሲ የፖለቲካ መብቶቻችንና ማንነትን የሚያሳይ እንደመሆኑ መጠን ነፃነት ደግሞ እንደ ግለሰብ በማንኛውም መንግስት ሊቀማ የማይገባው መብት በመሆኑ መሰባሰብ፣ ማምለክ ወዘተ አንድ ሰው የትም ይኑር የት ሰው በመሆኑ ብቻ የሚያገኛቸው መብቶች ናቸውና ይህንን ለማመላከት ነው:: በአጠቃላይ ለአንድ ዴሞክራሲያዊ ማህበረሰብ ሶስቱም (ፍትህ፣ ነፃነትና ዴሞክራሲ) እጅግ አስፈላጊ መሆናቸውን ለማመላከት ነው::

ወደ ቀጣዩ ሳምናራና ንቅናቄ የሚለውስ ስያሜ የመረጣችሁት ለምንድነው?

ፖርቲ የሚለው ስም ብዙ ጊዜ የፖለቲካ ስልትን ለመያዝ በሚደረግ ትግል ላይ ያንን የፖለቲካ ስልጣን ለመያዝ የተወሰነ ኃሳብ ይዘው ያንን ኃሳብ ወደፊት ለማራመድና በዛ ሀሳብ ስልጣን ይዘው ፕሮግራማቸውን በተግባር ለማዋል የሚንቀሳቀሱ ሰዎች ተሰባስበው የሚመሰርቱት ነገር ነው:: ንቅናቄ ግን ከዛ ትንሽ ሰፋ ያለ ነው:: እንደሚታወቀው የፖለቲካ ስልጣን ለመያዝ እንቅስቃሴ የሚያደርግ ሊሆን ይችላል ግን ከዚያ ውጪ ያ ቡድን ወይም ያ ማህበረሰብ አስፈላጊ ናቸው ብሎ የሚያምንባቸውን ቁም ነገሮች ለማግኘት ብሎ ተሰባስቦ ለነኛ ለተወሰኑ ነገሮች መሳካት የሚንቀሳቀስበት ሁኔታ ሊሆን ይችላል እና በእኛ እምነት ከመጀመሪያው ጀምሮ ይህንን ነገር ስንጠነስስ ይሄ የፖለቲካ ስልጣን የሚባለው ነገር የቡድኖችንና የፖለቲካ ኃይሎችን አላማ ምንነት የመሸፈን ባህሪ አለው በአንድ ወቅት የተናገርኩት ነገር አለ:: «ፖለቲካ ውስጥ የገባ ሁሉ ለስልጣን ነው» የሚል አይነት የተሳሳተ እንድምታ ለመስጠት ከፍተኛ እድል አለው:: እኛ ተሰባስበን ስንነጋገር ያልነው «እዚህ ውስጥ ያለን ሰዎች የምንፈልገው አንድ ነገር ነው» ተባብለናል ይኸውም «የነፃነት ባለቤት እንደ ዜጎች በመረጥነው መንግስት መተዳደር እንፈልጋለን፣ በዴሞክራሲያዊ ስርአት ጥላ ስር መኖር እንፈልጋለን» የምንል ሰዎች ነን:: እዚህ የተሰባሰብነው:: ስለዚህ የሚደረግ ትግል የፖለቲካ ስልጣን የሚፈልጉ ሰዎች ብቻ የሚያደርጉት ትግል አይደለም:: ማንኛውም ዜጋ ይህ መሰረታዊ መብት ይገባኛል የሚል ዜጋ ሊታገልለት፣ ሊሞትለትና ሊቆስልለት፣ ሊታሰርለት የሚገቡ አስፈላጊ ነገሮች ናቸው ብለን እናምናለን:: ይህ እንቅስቃሴ ያንን ነገር ካላገኘ በእኛ እምነት እንቅስቃሴው ግቡን መቷል ብለን እናምናለን:: ከዛ በኋላ ሌሎች ዝርዝር ፕሮግራሞች ኖረው «እነኛን ነገሮች ደግሞ በስራ ላይ ማዋል ስልጣን መያዝ ይኖርብኛል» ካለ በዴሞክራሲያዊ ስርአት ውስጥ ተወዳድሮ ለፖለቲካዊ ስልጣን መታገል ይቻላል:: ይህ ምንም የሚያሳፍር ነገር የለውም:: ትክክል ነው:: በዚህ ንቅናቄ ውስጥ ያለን ሰዎች ግን ሁላችንም ይህንን እንፈልጋለን ማለት አይደለም:: እዚህ እንቅስቃሴ ውስጥ ያለነው ስንነጋገርም ተስማምተን ይህን ነገር ስንጀምርም የንቅናቄው ህይወት ያለው ያንን የዴሞክራሲ ስርአት ኢትዮጵያ ውስጥ እስኪመጣ ድረስ ነው::

ከዚያ በኋላ «የስም ይኸ ብቻ አይደለም ሌሎች የኢኮኖሚ ፕሮግራሞችም አሉ፣ በተግባር ላይ እንዲውሉ የምንፈልጋቸው» ብለን ካልን እንደገና በዴሞክራሲያዊ ምርጫ እንዲወዳደሩ ሁኔታዎችን መፍጠር እንችላለን:: አሁን ግን ያንን ስርአት ለማምጣት የሚደረገን ትግል የሚፈልጉ ኢትዮጵያዊያን ዜጎች በሙሉ ሊሰባሰቡበት የሚችሉበት ሰፋ ያለ ንቅናቄ መፍጠር ይቻላል በሚል ነው ንቅናቄውን መፍጥር የፈለግነው::

ይህ ከሆነ እንግዲህ እንደ ፖለቲካ ፖርቲ ፕሮግራም የለውም ማለት ነው? ያለ ፕሮግራም ነው የምትንቀሳቀሱት?

የፖለቲካ ፕሮግራም አለው:: የፖለቲካ ፕሮግራሙ ደግሞ ያ ነው:: ዲሞክራሲያዊ ስርአትን ለማምጣት የሚደረግ ትግል የሚለው ነው ፕሮግራሙ:: እንቅስቃሴው ማህበራዊ እንቅስቃሴ አይደለም:: ዕድር አይደለም:: የተወሰነ የፖለቲካ ግብ ለማግኘት የሚደረግ እንቅስቃሴ ነው:: ያ እኛ ግብ የምንለው ደግሞ ዴሞክራሲያዊ ስርአት ማለትም ነፃነት ያለበት ፍትሕ ያለበት ዴሞክራሲያዊ ስርአት የሚመጣበትና ኢትዮጵያ ውስጥ ለመጀመሪያ ጊዜ ህዝብ የመረጠው መንግስት የሚቋቋምበት ጊዜ ላይ ያ ግቡን መቷል እንላለን:: ከዚያ በኋላ እንደንቅናቄ እንቀጥል ብለን ከወሰንን የሚሆነው ምንድነው? እነዛን ነገሮች ሁሌ መኖራቸውን ለማረጋገጥ እንቅስቃሴያቸውን እንደ ሲቪክ ማህበረሰብ ይሆናል ማለት ነው:: «የለም ከዚህ በላይ ለፖለቲካ ስልጣን መታገል አለብን ፖለቲካዊ ስልጣን ይዘን ፕሮግራማችንን በተግባር ለማዋል መንቀሳቀስ አለብን» ለሚሉ ኃይሎች ለምሳሌ እዛ ውስጥ ያሉ ኃይሎችን ይህንን ካሰቡ ሰፋ ያለ ፕሮግራም ቀርፀው ያንን ለሕዝብ አቅርበው ምርጫ ውስጥ ይወዳደራሉ:: አሁን ግን አላማው ያ አይደለም:: በህዝብ የተመረጠ ዴሞክራሲያዊ መንግስት እስኪመሰረት ድረስ የሚደረግ ትግል ነው::

ይህንን ለማድረግ ንቅናቄው ሁሉንም ኢትዮጵያዊያን ያካተተ ሰፊ ንቅናቄ ከሆነ የሚመሰረተው የአባላት መመዘኛችሁ ምን ይሆናል ማለት ነው? ሰው በኢትዮጵያዊነቱ በውስጣችሁ ገብቶ ሊሳተፍ መብት አለው ማለት ነው? እንዴት ነው የሚሆነው?

ሁለት ነገሮችን ነው በመመዘኛነት የምንጠቀመው:: አንደኛ በንቅናቄው ለመታቀፍና ተዝቢውን ተሳትፎ ለማድረግ ብቻ ሳይሆን ከዚህ ንቅናቄ ጋር አንድ አይነት ወይም ሌላ አይነት አጋርነት ፈጥሮ ለመንቀሳቀስ የሚያስፈልገው በመጀመሪያ ደረጃ በዴሞክራሲያዊ ስርአት ማመን ነው:: በዲሞክራሲያዊ ስርአት ማመን ሲባል ቅድም የጠቀስናቸው ሶስት መሰረታዊ ነገሮች አሉ:: ፍትሕ፣ ዜጎች ሁሉ በህግ ፊት እኩል ናቸው እምነታቸው ይከበራል፣ ነፃነት: - የግለሰብ መብቶች ሰፊ የሆኑ ሰብአዊ መብቶች ሁሉ የሚከበሩበት እና ዲሞክራሲያዊ ስርአት ማለትም ዜጎች የመረጡት መንግስት ብቻ የሚቋቋምበት በእነኚህ ሶስት ነገሮች የሚያምን ዴሞክራሲያዊ ነኝ የሚል ማንም ሰው አባል መሆን ይችላል:: ከዛ በተጨማሪ የምንጠይቀው አንድ ነገር ብቻ ነው ለእኛ ብቻ ሳይሆን ከንቅናቄው ጋር አብሮ ለመስራትና ለመታገል በዚህ ያመኑ ኃይሎች እና ይህም ደግሞ እንደ አንድ የፖለቲካ ማህበረሰብ አንድ የሚያደርገን አገር ስለሆነ አንድ አገር እንዳለን ይህንን የፖለቲካ ማንነታችንና ልዩነታችንን እየተሰባሰብን የምንፈታበት መሪዎቻችንን የምንመርጥበት አንድ አገር ሲኖር ነውና ያ አንድ አገር መኖሩን ያመኑ ማናቸውም ኃይሎች አብረው ለመታገል ካመኑ ግለሰቦች ብቻ አይደለም:: ዝርዝር ፕሮግራም ኖሯቸው በፖለቲካ ፖርቲነት የተደራጁም ሊሆኑ ይችላሉ:: በሌላ አይነት እንቅስቃሴ የተደራጁም ሊሆኑ ይችላሉ እነኚህን ሁለት ነገሮች ካመኑ ከዚያ በኋላ ያሏቸውን ልዩነቶች ሕዝብ ፊት አቅርበው በምርጫ አስወስነው ሕዝብ በመረጠው ለመገዛት የወሰኑ ሃይሎች ጋር ሁሉ አብረን መስራት እንችላለን:: ከዚህ ሁሉ አንፃር ነው ሰፋ ያለ ንቅናቄ እንደሆነ የምንገልፀው::

ይህ ንቅናቄ ከቅንጅቱ አብራክ የወጣ ነው ብሎ ማለት ይቻል ይሆናል:: ምክንያቱም የንቅናቄው ማኔፌስቶ ለህዝብ ስታቀርቡ ከዛ ቀደም የቅንጅት አመራር የነበራችሁ ሰዎች ለስንብት ደብዳቤ ያቀረባችሁበት ሁኔታ አለ:: ቅንጅት ውስጥ ደግሞ የተፈጠረውን ቀውስ እናውቀዋለንና በቅንጅት ውስጥ የተፈጠሩትን ችግሮች አሁን በዚህ ንቅናቄ ውስጥ እንዴት ነው የምታስተናግዷቸው?

→

ነፃነት የሌለበት ህይወት ለእኔ ህይወት አይለም ኢትዮጵያን ደግሞ እወዳታለሁ እስከቻልኩ ድረስ መኖር የምፈልገው ኢትዮጵያ ውስጥ ነው:: ኢትዮጵያ ውስጥ ለመኖር ደግሞ ነፃነት ያስፈልጋል ስለዚህ ይኸን ነፃነት እኔ ከዳር ሆኜ ሊሳ ሰው እንዲያመጣልኝ አልጠብቅም

«...እንደሆነ አይገባኝም»

ዶ/ር ብርሃኑ ነጋ

ሁለት ነገሮች መለየት ጥሩ ይመስለኛል:: በመጀመሪያ ደረጃ አንተ ያልከው የተወሰነ እውነት አለው:: ይህንን ስብስብ የመሰረትነው ሰዎች ብዙዎቻችን በአንድ ወቅት በቅንጅት ውስጥ የነበርን ሰዎች ነን ግን አብሮ መታየት ያለበት ቅንጅት ውስጥ ያልነበሩ በቅንጅት አካሄድ ያን ጊዜ የማያምኑ ወይም ያን ያህል ተሳትፎ ያልነበራቸው ሰዎች አሉ:: ቅንጅት የነበረ ብቻ ያለበት አይደለም:: በእርግጥ ግን ቅንጅት ውስጥ የነበርን ብዙ ሰዎች አለንበት:: ከዚያ ቀጥሎ ግን ያነሳኸው ብዙ ቅንጅት ውስጥ የነበርን እዚህ ውስጥ የገባን ሰዎች በቅንጅት የተለያዩ ሁኔታዎች ውስጥ የተለያዩ አቋሞችን ይዛችሁ የነበራችሁ ልትሆኑ ትችላላችሁ ወይ? የሚል እንድምታ ካለው ትድም ያልኩህ ነው:: በዴሞክራሲያዊ ስርአት እነኛ ሶስት መሰረታዊ ነገሮች በመኖሩ ላይ ምንም የሚደውላውል ምንም ጥርጣሬ ውስጥ ሊገባ የማይችል እምነት ያለው ቅንጅት ውስጥ የነበረም ሆነ ያልነበረ ሰው አባል ሊሆን ይችላል:: ምክንያቱም እዚህ ውስጥ አባል ለመሆን ሲመጣ ያንን ሸክም ይዞ አይደለም የሚመጣው:: ከዚያ በፊት የነበሩ ልዩነቶችና አንድነቶችን የሚያንፀባርቅ ሸክም አይደለም ይዞ የሚመጣው:: ይዞ የሚመጣው ማንነቱንና እነኝህን እምነቶቹን ነው:: ከአሁን በኋላ እነኚህ እምነቶች ናቸው የሚያስተሳስሩን:: ቅንጅት ውስጥ መኖራችን በብዙ ውጣውረዶች አብረን በማለፋችን የበለጠ እንድንቀራረብ ምክንያት ሆኖ ይሆናል:: ከዚያ ውጭ ግን ምክንያት ሆኖ ይሆናል:: ከዚያ ውጭ ግን ይህ እንቅስቃሴ በዚያ የታጠረ አይደለም እንዲሆንም አንፈልግም::

ከቅንጅት መልቀቃችሁን ይፋ ያደረጋችሁ ሰዎች ሁላችሁም በዚህ ንቅናቄ ውስጥ ከታቀፋችሁ የንቅናቄው መሪዎች እነማን ናቸው? የእርስዎስ ኃላፊነት ምንድነው በንቅናቄው ውስጥ?

በአጋጣሚ ሆኖ በቅንጅቱ ላዕላይ ምክር ቤት ውስጥ የነበርን አምስት ሰዎች አንዳንዶቹም እኛ ገና እስር ቤት ውስጥ እያለን የኢትዮጵያ የፖለቲካ ሁኔታ ወዴት እያመራ ነው? በምርጫ 97 የተፈጠረውን ሁኔታ በድጋሚ ሊፈጠር ይችላል ወይ? በምርጫ ለውጥ ሊመጣ ይችላል ወይ? ብለው ወይይት ያደርጉ የነበሩ ብዙ ኃይሎች ነበሩ::

እንደሚታወቀው ኢ.ህአዴግ የማይፈልገውን ትቶ የሚፈልገውን ነው መርጦ ያሰረው አንዳንዶቹ ስላልታሰሩ አገር ጥለው የወጡበት ሁኔታ ነበር:: አንዳንዶቹም አገር ውስጥ ነበሩ:: እኛ ከእስር ቤት ከወጣን በኋላ እነዛ ውይይቶች ናቸው የቀጠሉት:: በነገራችን ላይ ግንቦት ሰባትን የማቋቋሙ እንቅስቃሴ በአጭር ጊዜ ውስጥ የተፈጠረ ነገር አይደለም:: ቢያንስ ላለፉት ሰባትና ስምንት ወራት ሲታሸና ብዙ ውይይት ሲደረግበት በጓደኝነት የሚተዋወቁ ሰዎች፣ በቅንጅት ውስጥ የሚታዋወቁ ሰዎች፣ የኢትዮጵያ ሁኔታ ወዴት እያመራ ነው ብለው ውይይት ሲያደርጉ የነበሩ የተለያዩ ኃይሎች ናቸው:: ውይይታቸው እዚህ ደረጃ ላይ ደርሶ ይህንን ንቅናቄ ያቋቋሙት:: ወደ ጥያቄህ ስመለስ ከአምስታችን ውስጥ እኔ ብቻ ነኝ ከእስር ቤት የወጣሁት:: እንዳርጋቸው የመጀመሪያውን እስር ታስሮ ከዛ በኋላ ነበር ከአገር የወጣው መስፍን አማን በረብሻው ጊዜ እኛ ስንታሰር አምልጦ የወጣ ነው:: ቸኮል ትንሽ ጊዜ ቆይቶ የወጣ ነው:: ዳንኤልም በአጋጣሚ እኛ በምንታሰር ጊዜ ለስራ ከአገር ወጥቶ ስለነበር በዚያው ውጪ የቀረ ነው:: አወጣጣችን የተለያየ ነው:: ግን እንዳልኩህ ውይይቶቹ ስላልተቋረጡ ንቅናቄው ሲመሰረት አምስቱም የንቅናቄው አመራር ናቸው ግን ከእነሱ ውጪም ከዚህ በፊት ላዕላይ ም/ቤት ያልነበሩ አባሎች አሉን::

ቅንጅት ውስጥ የተፈጠረውን መሰነጣጠቅ እናውቃለን በቅንጅት ውስጥ የነበረውን አካሄድ ገምግማችሁ ስህተቱ እንዳይደገም ትምህርት ለመውሰድ [ከዚህ] በላይ ጊዜ መውሰድ አልነበረባችሁም ወይ?

የግንቦት ሰባት ንቅናቄ መመስረት በቅንጅት ውስጥ ከተፈጠረው መፈረካከስ ጋር የተያያዘ አይደለም:: እውነታው ከዚህ የተለየ ነው:: ለንቅናቄው መፈጠር ዋነኛው ምክንያት ኢህአዴግ ምርጫ 97 እና የኢትዮጵያን ዲሞክራሲ ለማፈን የወሰዳቸው እርምጃዎች በኢትዮጵያ የዴሞክራሲ ትግል ያመጡት ለውጥ አለ ወይስ የለም በሚለው ውይይት መሰረት ነው:: ያ ምን ማለት ነው:: እንደሚታወቀው ቅንጅት በሰፊው ያመነበትና የተሳተፈበት ምክንያት በምርጫ የሚደረግ የመንግስት ለውጥ ብዙ ጠቀሜታዎች ስላሉት ነው:: ለዴሞክራሲያዊ ስርአት የሚደረግ ትግል በሰላማዊ መንገድ ተካሄዶ ውጤት የሚያመጣ ከሆነ ትልቁ መመረጥ ያለበት መንገድ ያ ነው:: ምርጫ 97 በመጀመሪያ በምርጫው ውጤት መዘረፍ ቀጥሎም በጥቅምት ወር እኛን የማሰር፣ በአስር ሺህዎች የሚቆጠሩ ዜጎችን በየእስርቤቱ በማጎርና በመቶዎች የሚቆጠሩ ዜጎችን በመግደል መጥፎ ጠባሳ ጥሎ ያለፈ ሁኔታ ሲፈጠር በየአካባቢው የሚነገር ነገር ነበር:: እሱም ከአሁን በኋላ በዚህ ሁኔታ የሚደረግ ትግል ለውጥ ሊያመጣ ይችላል ወይ?. ይህ መንግስት በሰላማዊና ሕጋዊ መንገድ መነቃነቅ ይችላል ወይ? የዴሞክራሲና የነፃነት ጥያቄዎችን በዚህ መልኩ ምላሽ ያገኛሉ ወይ? የሚለው በየቦታው ሲነሳ የነበረ ጥያቄ ነው:: ይህ ጥያቄ በውጪ የሚገኙ ኢትዮጵያዊያን ሲነጋገሩበት የነበረ ነው፣ አገር ውስጥ የነበሩ ሰዎችም ተወያይተውበታል፤ እስር ቤት ውስጥ እያንዳንዳችን ስናወጣና ስናወርደው የነበረ ነገር ነው:: ስልጣን ላይ ያለው አካል «ወይ አርፈህ መገዛት ነው ወይ ጠብመንጃ ማንሳት ነው ምርጫችሁ» ካለ የተወሰነ የሕብረተሰብ ክፍል «አርፌ እገዛለሁ» ሲል የሚችለውን ያህል ሌላው የሕብረተሰብ ክፍል ደግሞ «የለም አርፌ አልገዛም እታገላለሁ» ብሎ ጠብመንጃ እንደሚያነሳ አኮ ጥያቄ የለውም:: ስለዚህ ይህ ሃሳብ የቅንጅት መከፋፈል የፈጠረው አይደለም ግንቦት ሰባትን የፈጠረው ያ ውይይት እንጂ መከፋፈሉ አይደለም:: የመከፋፈሉ ምክንያት እኮ አሁን ከምንለው ነገር ጋር የሚገናኝ አይደለም:: ቅንጅት ውስጥ እኮ የትግል አቅጣጫችንን መቀየር አለብን ወይስ የለብንም የሚለው ውይይት በጭራሽ ተደርጎ አያውቅም:: እስር ቤት ሆነንም ከእስር ቤት ወጥተንም መቼም ተደርጎ አያውቅም

ለምንድነው እንደዚህ አይነት ውይይት ያልተደረገው?

እንግዲህ እዛ ውስጥ ልገባ አልችልም የተለያየ ምክንያት አለው

እንደሚታወቀው የቅንጅት አመራር ነበሩ በምርጫው ተወዳድረው ለአዲስ አበባ በከንቲባነት ተመርጠው ነበር:: አሁን ደግሞ የንቅናቄው አላማ ለፖለቲካዊ ስልጣን አይደለም ብለውኛልና እርስዎ በግልዎ በንቅናቄው የታቀፉት ለፖለቲካዊ ስልጣን አይደለም ማለት ነው?

ለእኔ የበፊቱ የአዲስ አበባ ጉዳይንም በሚመለከት ያለው ሁኔታ ትንሽ ላስተካክለው ከምርጫ 97 በፊት የተደረገው ምርጫ ምንም እንኳን ተቃዋሚዎች በተጠናከረ ሁኔታ አመርቂ ዝግጅት ባያደርጉም በዛን ጊዜ አ/አበባ ውስጥ የነበርንና ነገር ግን ፖለቲካ ውስጥ ያልነበርን ሰዎች በተለይ እኔ አንድ ሁሌ የምከራከርበት ነጥብ ነበር:: ይኸውም ኢህአዴግን በምርጫ ለመታገል በሁሉም አካባቢዎች ዕጩዎችን ከማቅረብ ይልቅ የኢህአዴግ በጣም ደካማ ቦታ ማለትም ኢ.ህአዴግ በቀላሉ የሚሸነፍባቸው ቦታዎች ተቃዋሚዎችም በቀላሉ ድል የሚጎናፀፉባቸው ቦታዎች በአብዛኛው ከተሞች ናቸው ስለዚህ ተቃዋሚዎች በዚህ መልኩ መንቀሳቀስ የሚያስችላቸው

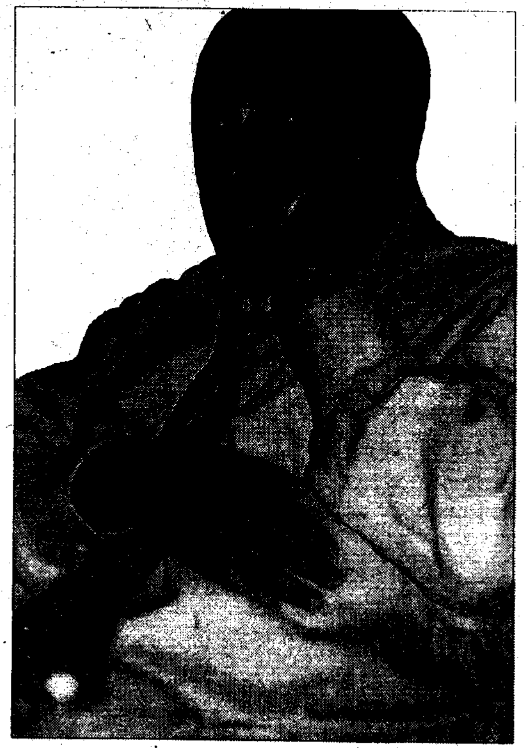

የምርጫ ስልት መንደፍ እንዳለባቸው ኃሳብ እሰነዝር ነበር:: በከተሞች አካባቢ ትኩረት ከተደረጉ የማሸነፍ እድላችሁ ሰፊ ነው በሚል አንድ ሁለት ስብሰባዎች ላይ ተናግሬ ነበር:: በ1992 ዓ.ም. ውጤቱ ሲመጣ ኢ.ህአዴግ አሸነፈ:: በኋላ ውጤቶቹን ከምርጫ ቦርድ ወስጄ ስመለከታቸው እኔ ያልኩት ነገር ነበር የሆነው:: ስለዚህ በ1997 ይህ ነገር መደገም የለበትም የሆነ ስትራቴጂ መንደፍ ያስፈልጋል ነበር ያልኩት ተስተደመናን አቋቁመን ቅንጅትን ስንቀላቀልም በዚህ መልኩ ነበር የተቀላቀልነው:: ወደ ጥያቄህ ስመለስ እኔ በኢትዮጵያ ውስጥ ዲሞክራሲያዊ ስርአት ሰፍኖ ማየት ነው የመጀመሪያው ህልሜ:: ፖለቲካ ውስጥ መግባት እንደ ኢትዮጵያ ከባድ የሆነበት አገር ያለ አይመስለኝም:: ኢትዮጵያ ውስጥ «ከፖለቲካ ጥቅም አገኛለሁ» ብሎ የሚገባ ሰው ካለ እኔ በጣም ነው የሚገርመኝ::

ለምንድነው ከባድ ነው የሚሉት?

በተለያየ ምክንያት ከባድ ነው:: ለዚሁ የምታውለው ጊዜ ብታነብበት ቁጭ ብለህ ብትሰራበት ለራስህና ለቤተሰብህ ልታገኝ የምትችለውን ጥቅም ምን ያህል እንደሆነ ስታስበው ፖለቲካ ውስጥ ገብተህ የምታጠፋው ጊዜ ከዚህ እንፃር ስታወዳድረው በምንም አይገናኝም:: እንደው በንፁህ ህሊና ከሆነ ፖለቲካ ውስጥ የምትገባው ስልጣን ላይም ብትወጣ ምናልባት ገንዘብ አሳስቶህ ሌላ ነገር ውስጥ ካልገባህ በስተቀር ንፁህ ሆነህ ፖለቲካ ውስጥ ገብተህ ከደመወዝ ያለፈ ጥቅም አይኖርህም:: ስለዚህ ምንም የምታገኘው ጥቅም የለም:: ባለፀጋ ልትሆንም አትችልም:: እስታውሳለሁ የአዲስ አበባ ከንቲባ ሆኜ ስመረጥ ያኔ የነበረው የከንቲባ ደሞዝ 4000 ብር ነው:: «እንዴት በዚህ ደሞዝ እኖራለሁ» ነበር ያልኩት አንድ ቀን እንደውም ከአባቴ ጋር በዚህ ጉዳይ ስናወራ እንዴት ነው የምኖረው ያልኩበት ጊዜ እስታውሳለሁ:: በእርግጥ የነበሩኝን ገንዘቦች ያስቀመጥኩባቸው ኢንቨስትመንቶች ነበሩ ምናልባት ያኔ የነበረው ተስፋ እነኛ ኢንቨስትመንቶች ያኖሩኛል በሚል ተስፋ ካለሆነ ደመወዙ በቂ አይደለም:: ስለዚህ ፖለቲካ ውስጥ ገብተህ ገንዘብ ልታገኝ አትችልም:: ለገንዘብ ብለህ ከገባህ ደግሞ ገንዘብ ነውና ፍላጎትህ አገር ልትጠቅም አትችልም::

በዘመነ ኢህአፓ ወደ በረሃ የወጡበት ሁኔታ ነበር በኋላ በደት ላይ ቆይተው እንደገና ወደ ሀገር ቤት በመመለስ የተለያዩ የሲቪክ እንቅስቃሴዎችን እንዲሁም ፖለቲካ ውስጥ በመግባት ለ10 አመት ያህል ከቆዩ በኋላ አሁንም እንደገና መንግስትን በመቃወም በአገር ውስጥ መኖር እንዳልቻሉና በደትን እንደ አማራጭ በመውሰድ አሁንም ተመሳሳይ አቋም ላይ ይገኛሉ እንደው አስበውበት ነው እዚህ ውሳኔ ላይ የደረሱት? ምንድነው የሚሰማዎት በሽታ ነው ወይስ ምንድነው?

እንዲህ አይነት ውሳኔ ስትወስንማ ከራስህ ጋር መነጋገሩ የት ይቀራል ብለህ ነው:: እንዳልከው በተወሰነ መልኩ በሽታ ሳይሆን አይቀርም ምክንያቱም አንዳንዴ እጅግ በጣም ከባድ ነው:: ፖለቲካ ውስጥ መሳተፍ ብቻ አይደለም:: የኢትዮጵያ ፖለቲካ በራሱ ከሌላውም የተለዩ በጣም ከባድ ነው:: ምክንያቱም በጣም ተጠራጣሪ ሕብረተሰብ ነው:: ሁልጊዜ አንድ ነገር ብቻ ፈልገህ ይመስለዋል ፖለቲካ ውስጥ የምትገባውና በጣም ከባድ ነው:: ቤተሰብህም ይጠይትገል አንዳንድ ጓደኛ ወዳጅ ዘመድም እንደዚሁ ምነው ቢቀርብህ ወ.ዘ.ተ ይሉኃል:: ምናልባት በህይወቴ ውስጥ ለነፃነት በጣም የተለየ ክብር አለኝ:: እኔነቴን ያለ ነፃነት አላውቀውም ኑሮ ያለ ነፃነት ምን ማለት እንደሆነ አይገባኝም:: ያለ ነፃነት ደስተኛ ሆኜ መኖር የምችል ሰው አይመስለኝም:: የሚያስተዳድረውን ዜጋ እየፈራ የሚኖር ገዢ ምን አይነት ገዢ እንደሆነ አይገባኝም:: ከሚያስተዳድረው ዜጋ ጋር መተያየትን ፈርቶ ሁለት መንገዶችን ዘግቶ መንቀሳቀስ ለእኔ ባርነት እንጂ ነፃነት አይደለም::

ስለዚህ ነፃነት ያጡት ሕብረተሰቡን ብቻ ሳይሆን ራሳቸውንም ጭምር ነው ማለት እንችላለን?

ትክክል አምባገነን ስርአቶች ሌላ ሰውም ነፃነት እንዳይኖረው የሚፈልጉት አንዱ እራሳቸውም ነፃነት ስለሌላቸውና የሚያውቁትም እሱን ስለሆነ ብቻ ነው:: ኢንዶኔዥያ ውስጥ በሱሐርቶ ጊዜ 17 ዓመት የታሰረ አንድ ገጣሚ ነበር:: መጨረሻ ላይ «አሁን ብትለቀቅ አገርህን ለቀህ ትሄዳለህ ወይ» ይሉታል:: እነርሱ የጠበቁት «የለም አስክሬኔ ከዚህ ይወጣል እንጂ አልሰደድም» እንዲል ነበር:: የእርሱ መልስ ግን ባስታወስኩት ቁጥር በጣም ይገርመኛል:: «ለእኔ አገር ማለት ነፃነት ያለበት የትም ነው:: ኢንዶኔዥያ በባህሏ የማንነቴ ነፀብራቅ ስለሆነች ብኖርባት ደስ ይለኛል፤ ግን ኢንዶኔዥያ ውስጥ የምኖረው ነፃነት እስካለኝ ድረስ ነው:: እዚህ ነፃነት ከሌለኝ ነፃነት ያለበት ሌላ ቦታ ሄጄ እኖራለሁ» ነበር ያለው:: ስለዚህ እኔ ከራሴ ጋር ተነጋግሬ የወሰንኩት ይኸው ነው:: ነፃነት የሌለበት ህይወት ለእኔ ህይወት አይደለም ኢትዮጵያን ደግሞ እወዳታለሁ እስከቻልኩ ድረስ መኖር የምፈልገው ኢትዮጵያ ውስጥ ነው:: ኢትዮጵያ ውስጥ ለመኖር ደግሞ ነፃነት ያስፈልጋል ስለዚህ ይኸን ነፃነት እኔ ከዳር ሆኜ ሌላ ሰው እንዲያመጣልኝ አልጠብቅም:: ሌላ ሰው ነፃነት እንዲሰጠኝ መጠበቅ ኃላፊነት የጎደለው ምራለቢስነት ነው ለእኔ::

የትግል ስልት ለውጣችኋል ትግሉ ደግሞ የመሪዎቹን ግንባር ቀደም ተሳትፎ የሚጠይቅ ነውና እናንተ የመረጣችሁት መንገድ የድሀ ልጅን ለማስጨረስ ነው እናንተ በቀጥታ አትሳተፉበትም የሚሉ ሰዎች አሉ:: የእርስዎ መልስ ምንድነው?

ሁሉም ሰው እንዲያውቅልን የምንፈልገው አሁንም ቢሆን ምርጫችን በሰላማዊና ሕጋዊ ትግል ኢትዮጵያ ውስጥ ዲሞክራሲያዊ ስርአት ሲመጣ ከቻለ አሁንም እሱ ነው ምርጫችን:: በዚያ መንገድ ለሚታገሉና ለውጥ ይመጣል ብለው ለሚያምኑ ኃይሎች ትልቅ አክብሮት እንዳለን ከልባችን በይፋ ገልፀን ነው የለቀቅነው እኛ ግን በዛ ብቻ ለውጥ ይመጣል ብለን አናምንም:: ቢያንስ ግን ሕጋዊና ሰላማዊ ትግል ተግባራዊ እንዲሆን በመንግስት በኩል የተወሰነ ፍቃደኝነት ያስፈልጋል:: ቢያንስ የራሱን ሕግ ማክበር አለበት:: መጥፎም ሕግ ቢሆን ማለቴ ነው:: ለምሳሌ በአፖርታይድ ጊዜ እነ ማንዴላ ያንን ትግል በሚያደርጉበት ጊዜ የአፖርታይድ መንግስት ህጎቹ ሁሉ መጥፎ ናቸው:: ግን ህጉ ምንም ይሁን ምን ያንን ሕግ የሚዳኝና ለዛ ሕግ የቆመ ነፃ ፍ/ቤት አለ::

እንድ ጊዜ ጠ/ሚኒስትሩ ፓርላማ ውስጥ ሲናገሩ «ከሾነግ ጋር ሄዶ ተነጋገሯል» አሉ:: ከሾነግ ጋር መነጋገር ወንጀል ነው ተብሉ በየትኛው ሕግ እንደተፃፈ አላውቅም:: «ትጥቅ ትግል አያዋጣም» በሚል አጀንዳም እኮ ሊሆን ይችላል ከሾነግ ጋር የምትነጋገረው ነገር ግን መነጋገርና መገናኘትህ በራሱ ነው እንደ ትልቅ ወንጀል እየተቆጠረ ያለው::

ወደ ገጽ 12 ዞሯል

«ኑሮ ያለ ነፃነት ምን ማለት . . .

ይህ ህግ ትክክለኛ ሕግ አይደለም ብለን አውቀን ስንጥስ ሕጉ የሚጠይቀው ምናልባት የሶስት ቀናት እስር ከሆነ ለምሳሌ ካርድ ሳትይዝ ስትንቀሳቀስ ከተገኘ ህ ሕጉ «ሶስት ቀን ትታሰራለህ» የሚል ከሆነ እና አንድ ሰው ይህ ህግ «ትክክለኛ ሕግ አይደለም:: ጥቁሮችን የሚበድል ሕግ ነው» ብሎ ካለ ካርዱን አቃጥሎ ይሄድና ሶስት ቀን ታስሮ ይወጣል:: ያንን ስላደረግክ ግን «መንግስትን በኃይል ለመጣል ሞክረኃል» ተብሎ በአገር ክህደት አትከሰስም «ዘር ልታጠፋ ነበር» ተብሎ እድሜ ልክና ሞት አይፈረድብህም:: እንደዛም ሆኖ «ሕጉ ሊያንቀሳቅሰን አልቻለም» ብለው ነው እነማንዴላ ሌላኛውን የትግል ስልት የመረጡት ይህንን ያደረጉት እድሜ ልካችን በባርነት ከምንኖር ብለው ነው:: ማንም አይን ያለው ሰው ማየት እንደሚችለው ከኢህአዴግ ጋር ያለው ፀብ ሕግ እናክብር እናክብር በሚል ጉዳይ አይደለም:: «በሕገ መንግስቱ ላይ ያሉት ሕጎች መጥፎ ናቸውና እነሱን በጠብመንጃ እንቀይራቸው» የሚል እኔ የሰማሁት የለም:: እንደነ ኦነግ ያሉ ሁበሔርተኛ ስም የሚንቀሳቀሱ ኃይሎች እንኳን ክርክራቸው እኮ ሕገ መንግስቱ ይቀየር ሕገ-መንግስቱ ትክክል አይደለም አላሉም:: መጀመሪያ የፃፈውን ሕገ መንግስት ያክብር ነው እያሉ ያሉት:: ስለዚህ ሕጋዊና ሰላማዊ ትግል ይሰራል አይሰራም የሚለው ክርክር እዚህ ላይ ነው ያለው:: እኔ እስከሚገባኝ ድረስ ኢትዮጵያ ውስጥ ሕጎቹ መሰስ፣ በረከትና ስብሐት ናቸው:: አንድ ጊዜ ጠ/ሚኒስትሩ ፖርላማ ውስጥ ሲናገሩ «ከኦነግ ጋር ሄዶ ተነጋግሯል» አሉ:: ከኦነግ ጋር መነጋገር ወንጀል ነው ተብሎ በየትኛው ሕግ እንደተፃፈ አላውቅም:: «ትጥቅ ትግል አያዋጣም» በሚል አጀንዳም እኮ ሊሆን ይችላል ከኦነግ ጋር የምትነጋገረው ነገር ግን መነጋገርና መገናኘትህ በራሱ ነው እንደ ትልቅ ወንጀል እየተቆጠረ ያለው:: በትዕቢት እንደፈለገ አደርጋለሁ የሚል፣ መሰረታዊ መብቶችን የሚጥስ፣ በህግ ስርአት እንደፈለገ የሚቀልድ መንግስት ባለበት ይህንን ነገር ለመቃወም ሌላ መንገድ አጥቻለሁ ብሎ ጠብመንጃ ይዞ የሚታገልን ጠበንጃ በመያዙ ብቻ በሞራል ስህተተኛ ነህ ማለት በፍፁም በምንም የሞራል መመዘኛ ያለበት ውጤት ያመጣል እያመጣም? ውጤት ላይ ለመድረስ እንችላለን እንችልም? ለምሳሌ አንዱ ቢነሳ እና ውይይት ቢደረግበት ጥሩ ነው ብዬ የማስበው በጠብመንጃ ትግል ስልጣን የያዙ እስካሁን ያየናቸው በጉልበት ሲያምኑ ነው ያየናቸው:: ለምንድነው በዚህ የተሻለ ዴሞክራሲያዊ ስርዓትን ለመፍጠር ይቻላል ብላችሁ የምታምኑት በኢትዮጵያ ይህ ሆኖ አያውቅም:: በመንግስቱም ሆነ በኢህአዴግ አልሆነም:: በኢህአዴግ እና በመንግስቱ አልሆነም ማለት ግን በአመፅ ስልጣን ላይ የወጣ ሁሉ የግድ አምባገነናዊ ስርዓት ያመጣል ማለት አይደለም:: እኛ የተለየን ካልሆነ በቀር በሌሎች አገሮች ታሪክ በምሳሌነት የምንወስድ ከሆነ በጠበንጃ መጥተው ዲሞክራሲያዊ ስርዓት ያረጋገጡ መንግስቶች አሉ:: የጋና ዴሞክራሲ በመፈንቅለ መንግስት የተረጋጋ ዴሞክራሲያዊ ስርአትን ፈጥሯል:: በኔፓል የሽምቅ ተዋጊ ጦሮች በሀገር ውስጥ ከተሞች ውስጥ በሰላማዊ አመፅ ይታገሉ ከነበሩ ጋር አብረው ታግለው መንግስትን ጥለው ነው ዴሞክራሲያዊ ስርዓትን ፈጥረው ምርጫ እያካሄዱ ያሉት:: የአውሮፖና የአሜሪካን የዴሞክራሲያዊ ስርአት ግንባታን ታሪክ ካየን በአመፅ የተወለዱ ናቸው:: አመፅ የግድ መጥፎ ነገርን ይወልዳል ማለት አይደለም:: እርግጥ አመፅ መጥፎ ነገርን ሊወልድ ይችላል:: ምሳሌ መጥራትም አያስፈልግም:: ገዢዎቻችን አንዱ ናቸው:: አመፅ ጥሩ ነገርን ሊወልድ ይችላል:: ስለዚህ ወደዚያ አይነት ትግል ልሄድ የሚሉ ሃይሎች የሚፈጥሩት ስርዓት ምን እንደሆን ከአሁኑ ቆም ብለው ህብረተሰቡ እምኖበት በቂ ውይይት አድርጎ በእውነተኛ ዴሞክራሲያ ስርዓት የሚያምኑ ሃይሎች ሆነው ጠብመንጃ ባነገዙ ሰዎች እንዳይቀማ መከላከያዎችን አስቀምጦ እስካደረጉት ድረስ እና ይህ በትግል ስልት ደረጃ ያዋጣናል ብለው ካመኑበት ገና ምንም ነገር ሳያደርጉ ጠብመንጃ ስለያዙ ብቻ ትክክል አይደሉም ሊባል አይችልም:: እኛ እንዲህ እንላለን ማለታችን አይደለም:: እኛ ገና እዛ ደረጃ ላይ አልደረስንም:: እኛ የአመለካከት ለውጥ ነው ያደረግነው:: ይህ የአመለካከት ለውጥ የሚለው ኢህአዴግን እሱ በሚፈቅደው መንገድ ሳይሆን በማንኛውም አይነት የትግል ስልት ለመታገል ዝግጁ ነን የሚል ነው::

ዶር ብርሃኑ ቀደም ብለው ስለ ግንቦት 7 ንቅናቄው ስያሜ ሲናገሩ ይዘቱ ዴሞክራሲያዊ ነው ብለው ነበር:: በግለሰብ ደረጃ አባላትን ለመመልመልም ሆነ ከሌሎች ያፖሊቲካ ሃይሎች ጋር በጋራ ለመስራት ዴሞክራሲያዊነት አስፈላጊ መመዘኛ ነው ብለው ነበር:: በአሁኑ ሰዓት ገዢውን ፖርቲ ከሚታገሉ ሃይሎች አንዱ ብሄረተኛ ድርጅቶች ናቸው:: የኦሮሞ ነፃነት ግንባር (ኦነግ) አለ:: ሶማሌ ነፃ አውጪ ግንባር አለ:: እነዚህ ሃይሎች ጋር ህብረት ወደ ማድረግ ሲሄዱ የሚችልበት ሁኔታ ሊኖር ይችላል ማለት ነው:: ዴሞክራሲያዊ እና የሀገር አንድነት የንቅናቄው መሰረት ናቸው ከተባለ እነዚህ ሃይሎች ደግሞ በይዘታቸው ብሄርተኛ ከሆኑ፣ ብሄርተኛና ዴሞክራሲያዊነት ሊኖራቸው ከሚችለው ግጭት በተያያዘም ሆነ እስካሁን ድረስ ከኢትዮጵያ መገንጠልን እንደ ፖለቲካ አጀንዳ የያዙ ሃይሎች ከመሆናቸው አኳያ በነዚህ ምክንያቶች ግንቦት 7 ከነዚህ ሀይሎች ጋር ሊሰራ የማይችልበት እድል አለ ማለት ነው? ወይስ የሚሉት ነገር አለ?

ይህ የብሄር ንትርኮችን በሚመለከት በኢትዮጵያ ፖለቲካ ውስጥ ያለው አመለካከት ጥያቄው ላይ እንደገለፅከው ብዙ ደመናዎች የበዙበት በጣም ግልፅነት የሌለው እና ሁላችንም እስካሁን ድረስ በፍርሃት ይሁን በደንብ አብጠርጥረን ለማየት ሳንሞክር ያለፍነው ጥያቄ ነው:: ግለ ህልውናችን ለኑሯችን፣ ለሰላማችን፣ ለዲሞክራሲ ለራሱ በጣም በጣም አስፈላጊ የሆነ መመለስ ያለበት ጥያቄ ነው:: አንዱ ችግር የሚመስለኝ የብሄር እንቅስቃሴን የምናይበት መነፅር የተወለደው ከግራ እንቅስቃሴው ጋራ አብሮ ነው:: ስለዚህ ለዚህ ጥያቄ አንድ አይነት መልስ ነው ስናስብለት የቆየነው ከስታሊን በወሰድነው አመለካከት የብሄር ጥያቄ ያለው ሁሉ እራሱን የማስተዳደር እስከ መገንጠል የሚገባ መብት አለው የሚል በግራው ርእዮተ አለም ውስጥ ከሶቪየት ዩኒየን ጋር የተያያዘ በኢትዮጵያ ሁኔታ በደንብ ያልተብላላ ነው:: ከርእዮተ አለም ውጭ ይህ ጥያቄ በምንድነው ሊታይ የሚገባው የሚለው በተገቢው መንገድ ውይይት ሳይደረግበት የብሄር እንቅስቃሴዎችንም አመለካከት ለእንቅስቃሴው የምንሰጠው ምላሽ የሚመልሰው ያንኑ ያልጠራውን ነው:: በግራው መነፅር የተለወሰውን ነገር በዚህም ምክንያት እኛው አገር የበቀሉ፣ ከእኛው ታሪክ፣ ሁኔታችን ጋር የተያያዙ፣ ከብሄር፣ ከባህል፣ ከቋንቋ ጋር የተያያዙ ችግሮችን በአገራችን ሁኔታ እና አዲሱ እና ሁላችንም ይገባናል ከምንለው ዴሞክራሲያዊ ስርዓት ሁኔታ ጋር እያይዘን ጥያቄውን ለመበታተን አልሞከርንም:: በመጀመሪያ መደረግ ያለበት ነገር ነው:: ብዬ እምናስሁ ይህንን ያደረገው ምንድነው ከስትሬት ጃኬት ያወጣን እና ፈጠራ በተሞላበት መልኩ በእኛ ችግር መልስ ሊሰጡ የሚችሉ ጥረቶች ስናደርግ ችግሩን ለመፍታት የተሻለ እድል ይኖረናል:: በእኔ እምነት እንቅስቃሴያችን እንደሚያምነው በኢትዮጵያ ውስጥ ላሉ ከዚህ ከብሄር ጋር በተያያዙ የሚነሱ ጥያቄዎች እውነተኛ ፌደራላዊ የሆነ ዴሞክራሲያዊ ስርአት ሊፈታቸው የማይችላቸው አይደለም:: እውነተኛ ዴሞክራሲያዊ ስርዓት የማይፈታቸው ችግሮች አይደሉም ብቻ ሳይሆን እነኚህ ሃይሎች በእውነተኛ ፌደራላዊ ዴሞክራሲያዊ ስርአት ውስጥ ከተካተቱ ዴሞክራሲያዊ ስርአቶችንም ያጠናክሩልናል ብዬ እምናለሁ:: ሁለቱም ተመጋጋቢዎች ናቸው:: እርስ በርሳቸው መፍትሄ ሊሰጡን የሚችሉ ናቸው:: ስለዚህ አንደ እንቅስቃሴያችን እምነት የመጀመሪያ መደረግ ያለበት ብለን ያመነው ሁለቱን ነገሮች ማለትም በአንድ በኩል ከግራው በተያያዘ ጥያቄ መፍትሄ መገንጠል ነው የሚለው በሽታ በሌላ በኩል ያንን ጥያቄ ያነሳ ሁሉ አገር የማይወድ ነው:: አገር የሚበድል ነው የሚለው በሽታ አውጥተን ሁለቱም ጥያቄዎች የዴሞክራሲ መብት ጥያቄዎች መሆናቸውን አምነን እና አክብረን እውነተኛ ዴሞክራሲያዊ እና መብት የሚያስከብር ፍትህ ያለበት ስርዓት ሊኖራቸው እንደሚችል ተስማምተን ለአገራችን አንድ አይነት፣ የአሁኑን ትግል የሚፈታ ብቻ ሳይሆን ዘላቂ ሰላም ሊያመጣ የሚችል መፍትሄ ለመፍጠር እንችላለን ብለን እናምናለን:: በዚህ ምክንያት ነው እኛ በጣም በዚህ ዙሪያ ከፍተኛ እምነት ነው ያለን የምንለው:: እነዚህን ሃይሎች በእንዲህ አይነት ውይይቶች አግባብተን በአንድ አገር ጥላ ስር ገን በእውነተኛ ዴሞክራሲያዊ ስርአት፣ እውነተኛ ዴሞክራሲ ስንል ደግሞ መብት ይከበራል የሚል ብቻ ሳይሆን በቡድን ደረጃ ሊነሱ የሚችሉ በተለያየ ደረጃ በቡድን ሊነሱ የሚችሉ የመብት ጥያቄዎች አብሮ ሊፈታ የሚችል መፍትሄ መስጠት እንችላለን:: እኛ አንዱ መነሻችን ራውልስ ፖለቲካል ሊበራሊዝም የሚለው የምንነሳበት ነጥብ ምንድነው «ዴሞክራሲያዊ ስርዓት ሁሉንም በብዙ የሚስማሙ አንድ የሆኑ ሰዎችን የሚተዳደሩበት ስርዓት አይደለም:: በተፈጥሮው ዴሞክራሲያዊ የሚለው የፖለቲካ ስርዓት የመጣው መሰረታዊ በሆኑ ጉዳዩች ላይ ሊታረቅ የማይችል ልዩነት ያላቸው ሃይሎች በፖለቲካ ሂወታቸው አብረው ሊኖሩ የሚችሉበትን ስርዓት ሊያመቻች የቻለ ስርዓት ነው:: ፖለቲካል ሊብራሊዝም ለምሳሌ የሰዎችን መሰረታዊ እምነት ምንነት የሚወስነውን የእምነት ጉዳይ እንውሰድ በእስልምና ሃይማኖት የሚያምን በክርስትና፣ በቡድሃ ሃይማኖት የሚያምኑ ማህበረሰቦች እንዴት ነው በፖለቲካ ስርአት አብረው የሚኖሩት የሚለውን ጥያቄ የፖለቲካ ሊበራሊዝም ነው መፍትሄ ሊሰጠው የሚችለው እነኛን የማንነቶቹ መገለጫ የሆኑ መሰረታዊ እምነታችሁን ሁላችሁም እንደያዛችሁ የጋራ የሆነው የፖለቲካ ስራ በውይይት በሰጥቶ መቀበል ልንፈታ የምንችልበት ስርአት ብሎ ነው የፖለቲካ ሊበራሊዝም የሚያምነው:: እነዚህ ልዩነቶችን ለመጨፍለቅ አይደለም:: ሊጨፈለቁም አይችሉም:: ጨፍልቀንም መፍትሄ ልንሰጣቸው አንችልም:: ዝም ብለን አንድነን ብለን የምንፈታው አይደለም:: ዴሞክራሲ የሚያስፈልገን አንድ ስላልሆንን ነው አንዳንዴ የኢትዮጵያን አንድነት እናጠናክራለን የሚሉ ሃይሎች ልዩነት እንዲነሳ አይፈልጉም:: ይህ ሊሆን አይችልም:: ወደድንም ጠላንም ልዩነቶች አሉ:: በነገራችን ላይ ቅድም ሃይማኖትን የጠቀስኩት ከብሄር በላይ ትልቅ ልዩነት ነው:: ምክንያቱም ስለአለም ስለ ህይወት ያለህን የሚቀርፅ ነው:: ግን ተከባብረን እንኖራለን:: ስለዚህ በቋንቋ ላይ ልዩነት ቢኖረን ለምንድነው ትልቅ ነገር የሚሆነው::

ትልቅ ነገር እና ግጭት ውስጥ የሚከተው እነዚህን ልዩነቶች የሉም ብሎ ለመደፍጠጥ ለመጫን እነዚህ ልዩነቶች ካሉ አብረን ለመኖር አንችልም የሚል እምነት ከተለያዩ አቅጣጫ የሚመጡት ናቸው:: ለእነኚህ ሊበራል የፖለቲካ ስርአት መልስ አለው:: ለእነኚህ መፍትሄ ለመስጠት የቆመ ነው:: እኛ የምናምነው በእርሱ ነው:: ለዚህም ነው ከእነሱ ጋር ቢሆን ተወያይተን ያን ስርአት ለመፍጠር እንችላለን ብለን እርግጠኛ ሆነን የምንናገረው:: ዋናው ይህን ውይይት በቅንነት ልብ እና አዕምሮ ማቅረብ ነው:: ምክንያቱም አንድ ኦሮሞ ከዴሞክራሲ የሚያጣው ነገር አይታይም:: ይጠቀማል እንጂ:: የዴሞክራሲያዊ ስርአት አብረን እናቋቁም ስንል የለም እኔ ብሄርተኛ ስለሆንኩ ዴሞክራሲያዊ ስርአት አልፈልግም የሚል ነገር አይታየኝም:: ዋና ያለው ጥርጣሬው ነው:: ዴሞክራሲ ስርአት ስትል ታውቃለህ ወይ የኔን በደል እና ችግር የሚለውን ነው እሱን ደግሞ መቀበል እና ማመን የሚጠበቅብን ነገር ነው:: ይህ መፍትሄ ነው:: ማለት እንችላለን::

ቅድም «የግንቦት 7» ንቅናቄ በሳምንታት ጊዜ የተወለደ አይደለም ወደ 7 እና 8 ወራት የሰራንበት፣ የደከምንበት ጉዳይ ነው ሲሉ አድምጫለሁ መሰለኝ በዚህ 7 እና 8 ወር ዝግጅት ውስጥ እዚህ የብሄርተኛ ድርጅቶች በዴሞክራሲያዊ የትግል ዝግጅት ውስጥ አብሮ ስለመሳተፍ ያላቸው ዝንባሌ፣ ፍላጎት፣ ማጤን የቻላችሁ ለመነጋገር የቻላችሁት የደረሳችሁበት ነገር ካለ?

እንግዲህ እንደሚታወቀው እኛ እስር ቤት በነበርንበት ጊዜ ትብብር ለነፃነት እና ለዴሞክራሲ የሚል በእኛ እስር ቤት ባለነው ሰዎች የማይታወቅ ግን በውጭ የሚገኝ የቅንጅት የድጋፍ ሃይሎች ከነዚህ ብሄርተኛ ድርጅቶች ጋር ሆነው የፈጠሩት ትብብር እንደነበር ይታወቃል:: የዚህ ትብብር መፈጠር ዝርዝር ስምምነቱ ምንድነው የሚለው በሁለተኛ ደረጃ እኔ የማየው:: በዋናነት ግን የሰጠው ምልክት አለ:: የሰጠው ምልክት ምንድነው እነኝህ ሃይሎች በዴሞክራሲያዊ ስርዓት አብረው መስራት የሚችሉበት ፍላጎት አለ የሚል ፍንጭ ሰጧል:: በተለያየ ምክንያት ይህ ምልክት መሄድ ወዳለበት ደረጃ አልተወሰደም:: ብዙ ቋረጻ-ምኑ-ያህል ውይይት እንደተደረገ አላውቅም ለእኛ የሰጠን ትልቅ ስሜት ለካ በተለያየ ምክንያት ገዢው መንግስትን ጨምሮ ሆን ብሎ እነኝህ ሃይሎች አብረው እንዳይሰሩ ማድረግ ምክንያቱም እነዚህ ሃይሎች አብረው ከሰሩ እና አብረው ከታገሉ ሊያመጡ የሚችሉት ሜና ስለማያውቅ አውቆ በመከፋፈል ውጭ በሁለቱ ሃይሎች በደንብ እርስ በርስ ያለመተዋወቅ፣ ያለመነጋገር እና አንዱ የአንዱን ችግር እና ህመም ለመረዳት ያለመሞከር ጉዳይ ሆኖ እንጂ ሊ... የዴሞክራሲን ፍላጎት እና አብሮ የመስራት ፍላጎት አለ የሚል ትልቅ ተስፋ ሰጥቶናል:: በግሌም እኔ ትልቅ ተስፋ ሰጥቶኛል:: ይህንን እንቅስቃሴ ስንጀምር አንዱ ያልነው ሃሳቡ ካለ በደንብ ቀጥ ብሎ ተወያይቶ እና ቅድም ያልኳቸው የዴሞክራሲ ጥያቄዎች ሊበራሊዝም ም... ማለት ነው? እነዚህ የተለያዩ እምነት ያላቸው ሃይሎች እንዴት ነው አብረው የሚኖሩት ቁጭ ብለን ከተወያየን እና በአካባቢያችን ለሁለት አስርተ አመታት የተፈጠሩት ነገሮች ትምህርት ሰተውን... ያ ማለት ምን ማለት ነው? አንድ ቋንቋ መናገር አንድ ሃይማኖት መኖር፣ በተመሳሳይ ባህል መኖር በራሱ አብሮ መኖር እንደማያስችል በሶማሊያ እየነው... አብሮ የመኖር መሰረት የፖለቲ... ማህበረሰብ ቢፈጠር አንድ ቋንቋ ወይ... ባህል ብቻውን እንደማይበቃ ላለፉት 2... ዓመት እስካሁን ድረስ በጦርነት ሲታመ... ያለውን ሶማሌ አይተናል:: መገንጠ... ንነት ውስጥ እንደማያስገባ ደግሞ ከእኛ... ው የተለየችውን ኤርትራንም ጉዳ... አይተናል:: ስለዚህ ቅድም ያልኩት ከግ... ርእዮተ የተወሰደው ጥያቄውንም... መፍትሄውን አብሮ የሚሰጥ ትንተ... ወጣን እና በእርግጥ የተረጋጋ እ... የሁሉም መብት የሚከበርበት ፍት... ያለበት ስርአት መፍጠር የበለጠ ዘላ... ሰላም ብልፅግና ሊሰጥ የሚችል መሆኑ... ውይይት ውስጥ ያለምንም ችግ... መግባት ያለበት ይመስለኛል:: ሁኔታ... በጣም ጥሩ ነው ብለን እናምናለን በአን... በኩል ስልጣን ላይ ለመቆየት ብቻ ሌላ... የአገር ጥቅም የአገር ዘላቂ አንድነት ዘላ... የህብረተሰብ ጥቅም ደንታ የማይሰጣቸ... አይን ደረቆች የሚነዙት ፕሮፖጋን... በአንድ በኩል በሌላ በኩል ደግሞ ሳያስቡ... ዝም ተብሎ ብቻ ብሄርተኛ ስለሆነ ብ... አገር ገንጣይ ነው የሚል አይነት ጭፍ... ውይይቶች ከወጣን ምንድነ... ህብረተሰባችን በነፃነት አብሮ ሊኖ... የሚችልበት መንገድ አብሮ ሊኖ... የሚችልበት መንገድ ልዩነታችን እምነ... እና አውቀን እንዴት ነው አብረን ልንኖ... የምንችልበት ብለን ከተወያየን መፍት... አለ እናምናለን:: በዚህ ደረጃ ትልቅ ተስ... አለን:: በአጭር ጊዜ እነዚህ ውይይቶ... በኢትዮጵያ ውስጥ የሚካሄደ... የዴሞክራሲ እንቅስቃሴ ጊዜያዊ መሆ... ቀርቶ ዘላቂ የሆነ ለፍትህ ለዴሞክራ... እና ነፃነት የሚደረግ እንቅስቃሴ ሆ... ሁሉንም ይዞ ይነሳል የሚል በጣ... ከፍተኛ ተስፋ አለን ወደዛም እየሄድ... ነው::

በመልስዎ ላይ እስር ቤት በነበሩ ጊ... ስለተመሰረተው በቅንጅት እ... የኦሮሞ ነፃነት ግንባ... ስለተመሰረተው ለነፃነት እ... ለዴሞክራሲ ትብብር አንስተዋል... ለዚህ ትብብር መፈጠር ምክንያ... ነው የሚሉት አንዳንድ ሰዎች እ... በትጥቅ ትግሉ የተመታ መሆ... በዚህም በመዳከሙ ሁለተኛ ቅንጅ... በግንቦቱ 97 ምርጫ ያሳየው ጥንካ... ተዳምረው ከህብረ ብሄራዊ ሃይሎ... ጋር አብሬ ብሰራ ካለሁበት ደካ... ሁኔታ እወጣለሁ ብሎ ሰላሰበ ነ... ኦነግ ይህንን የተቀበለው ይሉ... ስለዚህ ከዚህ አስተሳሰባቸው ይነሱ... ኦነግ የበለጠ በመንግስታዊ ወታደራ... ሃይሎች በመመታቱ መቀበ... ይጠቀማል ምክንያቱም ይበልጥ... አንድ ኢትዮጵያ አቅፍ እንዲመ... ያስገድደዋል:: ሌላው የኢትዮጵ... ሃይላት ድሮ ኢህዴን እንዳደረገ... በተናጠል ከብሄርተኛ ድርጅቶች ... በመስራት እንደሱ የጎሣ ማህተ... መሆን ሳይሆን መጀመሪያ ህ... ብሄር የሆኑ ድርጅቶች በጋራ ሆነ... አቅማቸውን ካደራጁ በኋላ ነ... ከእንደዚህ አይነት ድርጅቶች ... መቀራረብ ያለባቸው የሚ... አስተያየት አላቸው በዚህ ላ...

“

እኔም እንደ ብርሃኑ ሁሉ የማደርገውን እንደ ዜግነት ያለኝን ሃላፊነት እወጣለሁ በሚል ነው:: እንጂ እኔ የተለየሁ ጀግናም አይደለሁም:: ወደ ፊትም የተለየ ጀግና መሆን አልፈልግም

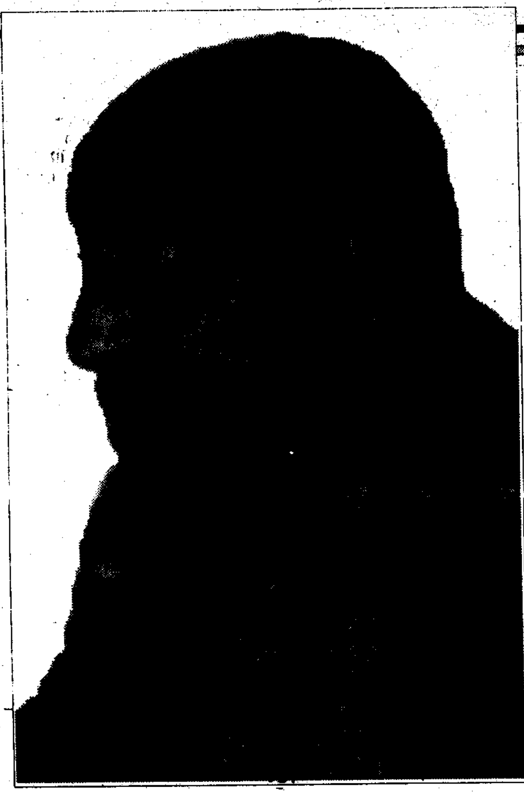

ምናልባት በዚህ ላይ የሚሰጡት አስተያየት ካለ?

የስልጣን ፖለቲካ ስሌት እንደ ትልቅ እውቀት የሚወስዱ ሰዎች አሉ:: ይህ ስሌት ትልቅ እውቀት የሚሆንበት ጊዜ አለ:: ዋናው አገር ሲኖር ዋናው መሰረታዊ የፖለቲካ ስርዓት ከተረጋጋ በኋላ ነው:: አሁን አሜሪካኖች የረቀቀ ማዩኒቲ የሆነ የዚህን አካል ስልጣን ሳያገኝ ምናምን እያሉ የሚከራከሩት ሁኔታ አለ:: ያ የሚሆነው ስርዓት ሲኖር ነው:: ያ የሚሆነው ሁሉም የሚቀበለው የጨዋታ ሂደት ሲኖር ነው:: ያንን የጨዋታ ህግ ለመመስረት በሚደረግ ትግል ላይ ስልጣን አያስፈልገውም:: ዛሬ አንገን በጉልበት አዳክሞ ነው እና በኦሮሞ በኩል የሚነሳውን ጥያቄ መልሰነዋል ብለው ቁጭ ካሉ በጣም የዋህነት ነው::

እንዲያውም አቶ ሰዬ አብርሃ የእስር ቤት መግባቢያ ቋንቋ ኦሮምኛ ነው ብለዋል?

የቅንጅት አመራር እስር ቤት ባለንበት ጊዜ ምናልባት ለሶስት ለአራት ወር ያለምንም ጠብመንጃ የኦሮሞን ህዝብ እንቅስቃሴ ለኢህአዴግ እንቅልፍ የነሳ ጉዳይ ነበር:: ይህ የተደረገው በጠብመንጃ አልነበረም:: የእነዚህ ሃይሎች ጥያቄ መመለስ አለበት:: እነዚያ ሃይሎች የሚጠይቁት ጥያቄ አለ:: የነዚህ ጥያቄዎች መልስ ሲሰጥ ነው:: ዘላቂ መልስ የምናገኘው ይህን የሚሉን ሰዎች በተመሳሳይ የዚህ ተቃራኒ ጥያቄ እንዴት እንደሚመልሱ አላውቅም:: ለምሳሌ ኢህአዴግ በሶማሌ በኩል ተወጥሯል:: በኤርትራ በኩል ግጭት ውስጥ ነው:: እንዲሁ ሌሎች በየቦታው ግጭቶች አሉ:: እነዚህ ግጭቶች ተበራክተው ማዕከላዊ መንግስቱ በጣም ቢዳከም እና እነዚህ ሃይሎች ቢጠናከሩ እኛ ምን ልንሆን ነው ማለት ነው? ልንበታተን ነው? ጊዜያዊ የሆነ ጉልበት ማን ጋር ነው ያለው ያሸንፋል የሚል ስሌት እኮ የትም የሚያደርስን በማንኛውም ጊዜ ሊቀየሩ የሚችሉ ሎጂኮች ናቸው:: መሰረቱ በደንብ የተመቻቸ እና የአንድ መህበረሰብ ሊሂቃን በሙሉ በዚህ የጨዋታ ህግ እንስማማለን የሚሉበት መሰረት ካልፈጠርን ውጤት አናመጣም:: ዴሞክራሲያዊ ስርአት ምርጡ የፖለቲካ ልዩነታችንን የምንፈታበት የመፍትሄ ስርአት ነው::

ይህ ሰውዬ ትክክል እንኳ ቢሆን ትክክል ነው ማለቴ አይደለም:: ላለንበት ዘላቂ መፍትሄ ለሚፈለገው ፖለቲካችን መፍትሄ የሚሰጥ አይደለም:: መፍትሄ የሚሆነው ጥያቄዎቻቸውን በዴሞክራሲያዊ አገባብ እና ስልት እንዴት ልንፈታ እንደምንችል አሳምኑን:: እነሱ ብቻ አይደለም ሁላችንም:: ሁሉም የፖለቲካ ጥያቄ አለኝ የሚል የፖለቲካውን ጥያቄ ህብረተሰቡ ጋር አቅርቦ ሊፈታ የሚችልበት ስርአት ውስጥ መግባት ለእነሱም እንደሚጠቅም ለእነሱ ብቻ አይደለም, ለአንድነት፣ ለስርአት፣ ለብልፅግና እንደሚጠቅም ካሳየን እና በዛ ዙሪያ ማሰባሰብ ከቻልን ዘላቂ መፍትሄ ያገኘነው ያኔ ነው:: እንዲያውም ከነዚህ ሃይሎች ጋር ከአሁን ጀምሮ መስራት አለብን የምንለው ስለሌላው ያላቸው ፍርሃት የመጠራጠር ስሜት እንዲጠፋ በችግራቸውም ጊዜ በደስታቸውም ጊዜ አብረን ሆነን የአንድነት እና የትብብር ስሜት ስንፈጥር ነው በእውነት እንደሆነ የበፊት ችግሮቹን እና ስህተቶችን አርሞ ስለሚነሳ ለባለስልጣኖች የበለጠ እራስ ምታት የሚፈጥር ነው ይዞ የሚመጣው:: እኔ ተስፋ የማደርገው እና እርግጠኛ የሆንኩት የግንቦት 7 እንቅስቃሴ በቅንጅት ከፍተኛ ደረጃ ደርሶ የነበረው ትግል የገጠሙት ችግሮች ምንድናቸው? የሚሉትን ገምግሞ የተነሳ ነው:: እሱን ብቻ ሳይሆን የኢህአዴግን ምንነት በማመልከት ግንቦት ሰባት የሰጠውን የመጨረሻ እድል በዴሞክራሲያዊ እና በሰላማዊ ሊሄድ የሚገባውን እድል በምን መልክ ቢሆን ብቻ ነው ልንታገለው የምንችለው በሚል የበለጠ በስሜት ሳይሆን በብልህነት በእውቀት ላይ የተመሰረተ ትግል ለማድረግ ነው እየተንቀሳቀስን ያለነው:: በደንብ ነው ያሰብንበት ለተወሰነ ጊዜ የተዳከመው ህብረተሰብ እንዳለ እናምናለን:: በደልም እየበዛ እንደሆነ እናውቃለን በደል በበዛ ቁጥር ደግሞ ግልፅ የሆነ መንገድ ሲያገኝ ያንን መንገድ ይዞ እንደሚታገለው እና ይህንን መንግስት እንደሚጥለው እኔ በእውነት ነው ምልህ ምንም ጥርጥር የለኝም:: ጊዜያዊ መዳከሞች ዴሞክራሲ ሕዝቡ መፈለጉ አቆመ ማለት አይደለም:: የኢትዮጵያ ህዝብ አሁንም ከመቼውም ጊዜ በላይ ዴሞክራሲን ይፈልጋል:: ከመቼውም ጊዜ በላይ ነፃነቱን ይፈልጋል:: ከመቼውም ጊዜ በላይ ተዋርዷል:: ተበሳጭቷል የኢትዮጵያ ህዝብ ለመግዛት ብቻ ሳይሆን አዋርዶ ለመግዛት የወሰነ መንግስት መሆኑን አይቷል:: ቴዲ አፍሮን የመሰለ ዘፋኝ እሱን ብቻ ሳይሆን የሚደግፉትን የሚወዱትን ለማዋረድ ካልሆነ በቀር ስለ ፍትር ስለ ሰላም መከበር የሚዘፍን ሰው እንደዚህ ማድረግ ምን የሚሉት ነው:: ይህንን የምትሉ ሰዎችን ልክ እናገባችኋለን አይነት ነው ያሳየው:: በዛው ልክ እልኸኝነት ሕዝቡ ውስጥ ያለ ይመስለኛል:: እንዴት እንሂድበት የሚለውን እስኪያገኘው ድረስ እንጂ ትንሽ ወደ ኋላ ያልነው እኔ በፍፁም ትግሉ ይቆማል ብዬ

> *እድገት ቢመጣ ኖሮ ህዝቡ ያንን እድገትና ለውጥ የሚያመጣለትን መሪ ስለሚወድ አይጠላችሁም ነበር:: ይህንን ካደረጋችሁ ለምንድነው ዴሞክራሲያዊና ፍትሃዊ ምርጫ የማታደርጉት? ህብረተሰቡን እኮ የምትፈሩት በምታደርጉት ነገር ደስተኛ አለመሆኑን ስለምታውቁ ነው እንጂ በሱ ከተማመናችሁ ለምን እውነተኛ ምርጫ አታደርጉም?*

አላምንም:: እኔ ለነፃነት ያለኝ ክብር ሌሎች ኢትዮጵያዊያንም አላቸው ብዬ አምናለሁ:: መብትን ለመቀልበስ የተሞከረው እና የአንዳንድ ሰዎች በኩል የታየው ዝርክርክነት እና የሞራል ደካማነት የፈጠረው የቅስም መስበር ካለ በአጭር ጊዜ ተጠግኖ አይናችንን ወደ ኋሉ ተክለን የምናደርገው ትግል ለማንም የሚደረግ ትግል እንዳልሆነ ለዴሞክራሲ፣ ለነፃነት፣ ለእኩልነት፣ ለፍትህ የሚደረግ ትግል መሆኑን እና የሁላችንም አስተዋፅኦ የሚፈልግ በመሆኑ ሁሉም በሚችለው ትግሉን እንደሚቀላቀል አልጠራጠርም:: እንዲያውም የሚመስለኝ እንደ በፊቱ እርሱን በሚጎዳ መልኩ አይመስለኝም ትግሉን የማያደርገው በምርጫ 97ም ሆነ ከዚያ በፊት የሚደረገው በደንብ የተቀናጀንበት ስላልሆነ እንቅስቃሴው በቀላሉ እራሱን ሊጎዳው ችሏል:: አሁን ከዚያ ተምረናል:: ከህብረተሰቡ የምንጠብቀው እና መደረግ አለበት ብለን የምናስበው እንቅስቃሴ በተቻለ መጠን እራሱን በማይጎዳ መልኩ ምን ባደርግ ነው ይህንን ሊያዋርደኝ እየጣረ ያለ እና አዋርዶ ሊገዛኝ ያሰበን መንግስት እንዴት ነው የምታገለው ብሎ በግሉ ሊያስብ ይገባል:: መንግስት መስሪያ ቤቶች የሚሰራው እየሰገመ በምንም ሁኔታ ይህ መንግስት ሊያስተዳድርበት የማይችልበት ሁኔታ መፍጠር እንችላለን:: እንደዚያ አድርገን አንበርክከን ወደ ድርድር ማምጣት እና ሁላችንም ወደ ምንፈልገው እነሱም ከገቡበት ገገር ነን ብለው ከሚያስቡበት የባርነት ወይም የነፃነት ማጣት ህይወት ወጥተው እውነተኛ ለሁላችንም ነፃነት የምትሰጥ ዴሞክራሲያዊ ስርአት የሚፈጠርበትን መንገድ ማግኘት እንችላለን:: ብዙ ጊዜም የሚፈጅብን አይመስለኝም::

ዶ/ር ብርሃኑ ነጋ ይህንን ቃለ መጠይቅ ከማጠናቀቃችን በፊት የግንቦት ሰባት ንቅናቄ ከመቃወጁ በፊት የቅንጅት አመራር የነበራችሁ አምስት ሰዎች የስንብት ደብዳቤ ባወጣችሁበት ጊዜ የነበረው ክርክር የቅንጅቱ በቀረበበት ሰላማዊ እና ህጋዊ የትግል መስክ ብቻ ታጥረን መታገል እንችላለን ያሉ ወገኖች ነበሩ አመፃዊ ትግል እርስዎም አቶ አንዳአርጋቸውም በገል በፃፋችሁትም ለህዝብ ከተናገራችሁትም ተያይዞ ይህ አይነት ጥያቄ አንስቷል ነበር:: አንዳንድ የፖለቲካ አስተያየታቸው አሳንሰን ልናየው የማንችላቸው ሰዎች ዶ/ር ብርሃኑ ይህንን የሚለው ከቅንጅቱም ሆነ ከሀገር ከዶ ስለፈረጠጠ ያደረገውን ተገቢ ያልሆነ እርምጃን ለመሸፈን ጊዜያዊ ነገር እንጂ በትግሉ የሚቀጥልበት አይሆንም:: ወደ ገል ኑሮው መመለሱ ኋይቀር ባዶ ፌሽካ ነው የሚሉ ሰዎች አሉ:: እስቲ ለዚህ ምን መልስ አለዎት?

እንግዲህ ቅድም የግንቦት 7 እንቅስቂሴን ለምን እንዳቋቋምን እንዴት ልንሄድበት እንዳሰብን ዘርዘር ያለ አስተያየት ለመስጠት ሞክሬያለሁ:: በቁም ነገር ደረጃ ለሚነሱ ጥያቄዎች ቁምነገር ላላቸው ጥያቄዎች መልስ ሰጥቻለሁ::

ለተራ አሉባልታዎች መልስ የምሰጥበት አጋጣሚዎች ባይኖርም ይህንን ጥያቄ በሌላ መልኩ መመለስ ይቻላል:: ለምንድነው ይህንን ያልኩት በውስጡ ያዘለው አንድ አመለካከት አለ:: እሱን አመለካከት መግለፅ እልፈልግም:: ከትግሉ ለመለየት እና ትግሉ በቃኝ ብሎ ለመተው ማንም የሚከለክለኝ ጉዳይ አይደለም::

«ትግል አልፈልግም፤ በሰላም ልጆቼን ማሳደግ እፈልጋለሁ» ማለት እችላለሁ:: ማን እንዳይቀየመኝ ፈርቼ ነው? ማን ምን የሞራል መብት አለው እና ለምን ይህንን አደረክ እንዳይለኝ ብዬ ነው ያንን የማላደርገው? ልጅ በማሳደግ ደረጃ ሃላፊነት መሰማት ግዴታ ነው:: የሚያሳፍር እና ነውረኛ መሆን አይደለም:: አሁንም ሆነ ኢትዮጵያ ውስጥ በትግል ውስጥ በነበርኩበት ጊዜን ልጆቼን ለማሳደግ ያለኝን ሀላፊነት ተወጥቻለሁ:: አሁንም ወደፊትም እወጣለሁ ሁለቱም ለእኔ እኩል ግዴታዎች ናቸው:: በነፃነት መኖር እፈልጋለሁ ስል ወደዚህ አለም በእኔ ፍላጎት ያመጧቸውን ልጆች ማሳደግና የአባትነት ግዴታ የመወጣት ሀላፊነት ሁሌም ግዴታዬ ነው:: ወደኋላ የምልበት ጉዳይም አይኖርም:: አንዱን ለማድረግ እንደኛው መቆም አለበት የሚል እምነት ያላቸው ሰዎች ካሉ በአመለካከት ደረጃ በጣም የተሳሳተ ነው:: ምናልባትም ፖለቲካችንንም በጣም የሚያዳከመው የጥቂት አርበኞች እና ጀግኖች ስራ አድርገን ስለምናየው ይመስለኛል:: ሁሌም የምለው ሁሉም ለፖለቲካው የድርሻውን ማድረግ አለበት ነው:: እኔም እንደ ብርሃኑ ሁሌ የማደርገውን እንደ ዜግነት ያለኝን ሃላፊነት እወጣለሁ በሚል ነው:: እንጂ እኔ የተለየሁ ጀግናም አይደለሁም:: ወደ ፊትም የተለየ ጀግና መሆን አልፈልግም:: በመጀመሪያ ይህ ግልፅ እንዲሆን እፈልጋለሁ:: እኔ ለማንም ብዬ አይደለም የምታገለው ለዚህ ነው ገና ፖለቲካ ስንጀምር ትዝ ይለኛል አንተ የሃብታም ልጅ ነህ ምን አቅብጦህ ነው ፖለቲካ ውስጥ የምትገባው ዝም ብለህ ለምን ኑሮህን አትኖርም የሚሉ ነበሩ:: «እሱ ለኢትዮጵያ ህዝብ ብሎ ነው የሚታገለው» የሚሉም አሉ:: እኔ ለኢትዮጵያ ህዝብ አይደለም ለራሴ ነፃነት ስል ነው የምታገለው ብዬ ነበር የምናገረው አሁንም ለራሴ ብዬ ነው ትግል ውስጥ ያለሁት:: እስከ መጨረሻም ትግሉን የማደርገው ነፃነቴን ስለምፈልግ ነው:: ለማንም ብዬ አይደለም ሁለተኛው ግን በጣም ልቤን የሚነካኝ ኢትዮጵያ ውስጥ መኖር ወይም አዲስ አበባ ውስጥ መቀመጥ የታጋይነት እና እራስን ለመስዋዕትነት ልዩ ምልክት አድርገው የሚወስዱ አሉ ያ ነው የማይገባኝ ይህንን የምለው ኢትዮጵያም ውስጥ ሆነህ ለመታገል መጀመሪያ አንድ ነገር ማድረግ አለብህ:: ጥሩ ኑሮ የምትኖረው የት ነው ብለህ ብትጠይቀኝ እቅም ካለህ ኢትዮጵያ ውስጥ መኖርን የሚያክል ነገር የለም:: እኔ እንዳየሁት ከሆነ በመስደድ የማገኘው ለየት ያለ የኢኮኖሚ ጥቅም የለም ኢትዮጵያ ውስጥ የነበረኝ ኑሮ በጣም የተመቻቸ ነው ምንም ችግር ገጥሞኝ አያውቅም:: ተመቻችቶ ለመኖር በይበልጥ ኢትዮጵያ ውስጥ ነው:: የኢኮኖሚ አቅም ካለህ ተደላድለህ የምትኖረው ኢትዮጵያ ውስጥ ነው:: እዚያ ውስጥ መኖር አስቸጋሪ የሚሆነው ውርደቱን ችሎ መኖር ነው:: ሌት ተቀን ትጥፈት እየሰሙ ግራ ቀኙን እያዩ «ዛሬ ምን መጣብን፣ ነገ ምን መጣብኝ» እያሉ እየፈሩ ምንም የሞራል ለከት የሌላቸው ሰዎች አገሪቱን እንደፈለጉ ሲያደርጓት ዝም ብሎ እያየ ምን አገባኝ ብሎ መኖር እና ይህንን ውርደት መቻል ነው እንጂ ከባዱ በኢኮኖሚ ተረጋግቶ መኖር ከባድ አይደለም:: በአደጋም ደረጃ ቢሆን እራስህን ለአደጋ የምታጋልጠው ኢህአዴግን ልቃወም ካልክ ብቻ ነው:: ኢትዮጵያ ውስጥ ኢህአዴግን የማትነካ ከሆነ ነው:: «በአንተ ስልጣን አልመጣም፣ አንተ እንደፈለክ አድርግ እኔ ዝም ብዬ እኖራለሁ» ካልክ የበለጠ በልፅገህና ተንደላቀህ ትኖራለህ:: እንደውም «የልማት አርበኛ፤ልማታዊ ባለሀብት» ተብለህ በኑሮህ የሚከብድህ ነገር አይኖርም::

በዚህ ዙሪያ በጣም የተንሸዋረረ አመለካከት አለ:: እዛ መኖር በራሱ የታጋይነት፣ እራስን አሳልፎ የመስጠት ምልክት አድርጎ መውሰድ ትክክል አይመስለኝም:: ይህ ማለት ግን በዛ ሁኔታ ያንን አደጋ ተቋቁመው ለህገ መንግስታዊ ስርዓቱ መሪዎቹ የሚሉትን ሳይሆን ህግ የሚለው ይሄ ነው ይህንን ማድረግ እችላለሁ ብለው ለዛ የሚታገሉ የሚደበደቡ ሰዎች ላይ ያለኝ ክብር ትልቅ ነው የሚሆነው:: ሁሉን ነገር መቻል ከቻሉ የፖለቲካ ጥያቄ ላይ አሁን ያለው በእርግጥም ስልጣን ላይ ያሉ ሰዎች ይህ ብቻ ነው ትግሉ ከሚሉት ውጭ በእርግጥም ህገ-መንግስቱን ይዞ ህገመንግስቱ ስለሚለው እታገላለሁ የፈለገው ይምጣ ትግል ለማድረግ እንችላለን እናደርገዋለን ለሚሉ ሰዎች ከፍተኛ ክብር ነው ያለኝ:: እኔ በግሌ አይቻልም የሚል እምነት ነው ያለኝ:: ይህ በማይቻልበት ሁኔታ ኢትዮጵያ ውስጥ ዝም ብሎ መኖር ከሆነ ኑሮ ብዬ ከምኖር ውጭ ሀገር ሆኜ መታገልን መርጫለሁ:: ይህንን ስል የራሱን ኑሮ ለመኖር ነው ብሎ ማለት ይቻላል:: የራሴን ኑሮ ለመኖር ግን ዝም ብዬ መኖር ለራሴም አልገባኝም:: ይህንን ስል ገና ወደፊት ምን ያደርጋል ምን ይሆናል የሚለው ወደ ፊት የምናየው ጉዳይ ነው:: ዝም ብሎ ለመኖር ምንም ነገር ሳያደርጉ አፍ ዘግቶ ኢትዮጵያ ውስጥ መኖር ይቻላል:: አሁን ያለንበት እኮ እዳ እኮ ነው በገንዘብ እዳ ነው፣ በጊዜ ብታየው እዳ ነው፣ በራስ ላይ የሚፈጠር የጊዜ ጫና እዳ ነው ምንም በግል የሚጠቅም ነገር የለውም:: እኔ የምታገለው ማንም እንዲሾመኝና እንዲሸልመኝ አይደለም:: እኔው ስለምፈልገው ነው:: ለራሴ ነፃነት ነው የምታገለው:: ውጭም በምኖርበት ጊዜም ሆነ ከዚህም በኋላ የት እሆናለሁ የት ሆኜስ እታገላለሁ የኔ ምርጫ ነው ማንም የሚመርጥልኝ ጉዳይ አይደለም::

ኢኮኖሚስትም ስለሆኑ ላልጠይቅዎት ባልፍ ችግር ይሆናል እና ለምንድነው እምባገነንነትን ተቀብለን መኖር የማንችለው? እንኳንስ ኢትዮጵያ ባለችበት ድህነት (99 ቢበዛ 150 ዶላር ነው መሰለኝ አመታዊ ማእከላዊው ገቢ) እንኳን በዚህ ይቅር እና የደቡብ እሲያ በጣም ከኢትዮጵያ በተሻለ ሁኔታ ባሉበት ሙሁራት አምባገነንነት የተወሰነ ጊዜ አገራዊ የኢኮኖሚ ገስጋሴ እና እድገት እስኪመጣ ድረስ እንሸከመው:: ወደፊት ማእከላዊ መደቡ ሲጠናከር እና ሲነሳ የመብት ጥያቄች እንስተን እንታገለዋለን ብለው በይደር ያስቀመጡበት ወቅት እንደነበር ታይገርስ ከሚባሉት አገሮች የምንሰማው ነገር አለ:: እናንተ ወደ እስር ቤት ከገባችሁ ወዲህ መንግስት ልማት ላይ ያተኮረ እንቅስቃሴ እንደሚያደርግ አዲስ አበባ ውስጥ 200 መቶ አዳዲስ ሰማይ ጠቀስ ህንፃዎችን እንደሚሰራ፣ የመንገድ ስራዎችም እንደ ተስፋፉና፣ የከተሞች እድገት በአዲስ አበባ ብቻ ሳይሆን በአዋሳም፣ በመቀሌም፣ በባህርዳር ወዘተ... ከተሞችም እንደሚቀጥል ይገልፃል:: ለተወሰነ ጊዜ ይህንን መንግስት እንደ እድገት ተኮር መንግስት ተቀብሎ ተቻችሎ መኖርን ሌሎች እርገውታል:: የኢትዮጵያ ሙሁራን ይህንን ለምን አይቀበሉም? የኢኮኖሚ እድገትስ ተመዝግቧል ወይ? እንደ ኢኮኖሚ ባለሞያነትዎ ይህንን በአጭሩ ቢያስረዱን?

ወደ ገጽ 14 ዞሯል →

«ኑሮ ያለ ነፃነት ምን ማለት . . .

በጣም ብዙ መጻህፍት የተፃፈባቸው እና ብዙ ነጥቦችን የያዙ ጉዳዩችን ነው የጠየቅከኝ:: እና በቀላሉ ለመመለስ ይከብዳል:: ነገር ግን በአጭር ጊዜ ለምን ይህ እንደማይሆን መግለፅ ይቻላል:: እንደ አጋጣሚ ይህንን ውይይታችንን ከመጀመራችን በፊት እኔ ድሮ የተማርኩበት ዩኒቨርስቲ (New School for social research) የአፍሪካ የኢኮኖሚ እድገት ላይ አንድ ሙሉ ቀን ኮንፈረንስ አድርጎ ነበር:: በዛ ኮንፈረንስ ላይ አንዱ ፖናል የነበረው እንደዚህ አይነት እድገት አምጪ ስርዓቶች የሚባሉ የኤሲያ እንደታየው ጉልበተኛ የሆኑ! ፀረ ዴሞክራሲያውያን የሆኑ መንግስቶች በኢሲያ እንደሆነው በአፍሪካ እድገት ሊያመጡ ይችላሉ ወይ? የሚል አንድ እራሱን የቻለ ሙሉ ፖናል ነበረው:: በዚህ ጉዳይ ላይ ከተሳተፉት መሃል አንዱ ካማ ኑሬሬ አንድ በዚህ ጉዳይ ላይ የታወቀው ብዙ ፅሁፎችን የፃፈ የአፍሪካ ኢኮኖሚስት ነው:: አቶ መለስ የእድገት አምጪ መንግስት መሆናቸውን በማንቸስተር ባቀረቡት ንግግር ላይ ብዙ ከጠቀሱት ሰዎች አንዱ የሃንዲካን ፅሁፍ ነበር:: በዛ ላይ ሰፊ ውይይት ነበር እና እኔም አንዱ ፖናሊስ ስለነበርኩ ሃንዲካ ሌላው ፖናሊስ ነበር:: ሌሎችም ነበሩ:: ሁሉም በዛ ፖናል ላይ የነበሩ አፍሪካዊ ሙሁራን በሙሉ ያሉት አንድ ነገር የእሲያ ዴቨሎኘመንታሊስት አገሮች ዴሞክራሲያዊ ዴቨለኘመንታል አገሮች ከሚባሉት ለምሳሌ እንደ ህንድ አይነት ጋር ሲወዳደር በታሪክ የበለጠ ውጤት ያመጡት ዴሞክራሲያዊ ሂደትን የተከተሉት ናቸው:: አይደሉም በሚለው ላይ ብዙ ክርክር አለ እንደ ሙሁራን ገለፃ ከሆነ ዴሞክራሲያዊ ዴቨሎኘመንታል ሃገሮች ናቸው የተሻለ ውጤት ያስመዘገቡት:: እሱንም ክርክር ትተን ግን የእሲያውን ዴቨሎኘመንታል ስቴትስ አምባገነናዊ ስርዓቶች ውጤት መቷል ቢባልም ይህ በአፍሪካ ውስጥ ቢተገበር በሚለው ላይ በተደረገው ውይይት ሁሉም በዛ ፖናል ላይ የነበረው የተስማማበት ነገር ቢኖር በአፍሪካ ውስጥ እድገት አምጪ ሊሆን የሚችለው መንግስት ዴሞክራሲያዊ የሆነ መንግስት ብቻ ነው:: ብዙ ጥናቶች ያቀረቡ አሉ ይህንን ለማስረዳት:: ለመከራከሪያ ካቀረቡት ምክንያቶች አንዱ የአፍሪካ አምባገነን ስርዓቶች አገራዊ ብሄርተኝነትን መቀስቀስ የሚችሉ አይደለም:: የኤሺያ አምባገነናዊ ስርዓቶች አገራዊ ብሄርተኝነት የነበራቸው ናቸው:: እልህም ውስጥ ያሉ ስርዓቶች ናቸው:: በተለይ ከአውሮፖውያን እና አሜሪካውያን ጋር ውድድር ላይ ያሉ እንደነሱ መድረስ እንችላለን በአንድ ወቅት ስልጣኔ የነበረን ነን ያንን ስርዓት ለማምጣት እንችላለን ብለው የሚያምኑ በዚህ ምክንያት ማህበረሰባቸውን ማንቀሳቀስ የሚችሉ መንግስታቶች ነበሩ:: አፍሪካ በተለያየ ታሪክ ምክንያት በተለይ በዚህ በብሄርተኝነት፣ በዘር ምክንያት እንደዛ አይነት ብሄርተኝነት ለመፍጠር አላስቻላቸውም:: የአፍሪካ መንግስቶች ይህንን ለመፍጠር የሚችሉት በመጀመሪያ በዴሞክራሲያዊ ስርአት ነው:: ሙብቶችን ያከበረ በዜግነት ላይ የተመሰረተ ብሄርተኝነት መፍጠር የሚችል ስርዓትን ሲችል ነው:: እሱ ነው የእድገት ከፍተኛ አስተዋፅኦ ሊያመጣ የሚችለው የሚል ነው አንዱ መከራከሪያ:: ሁለተኛው የውርደት ውጤት የሚለው መከራከሪያ ነው:: አምባገነን ስርዓቶች በተለይ በአፍሪካ ያሉ አምባገነኖች ማህበረሰባቸው ውስጥ ካሉ ሙሁራን እና ከተማረው ማህበረሰብ አብዛኛው ያነሱ ስለሆኑ የተማረውን ክፍል በማዋረድ ነው ስልጣን ላይ መቆየት የሚፈልጉት:: እሱ ደግሞ የሚፈጥረው የአፍሪካ መንግስታት የማስፈፀም አቅም ከፉኛ የሚጎዳ አፍሪካ መንግስታት ውስጥ በቢሮክራሲ የሚገቡት ሃይሎች ወይ እራሳቸውን ለማበልፀግ ወይ ሌላ ምርጫ የሌላቸው ደካሞች ስለሚሆኑ ያንን እድገት ሊያመጣ የሚችል የመንግስት መዋቅር ሊፈጥሩ አይችሉም:: በዚህም ምክንያት በአፍሪካ ውስጥ ያሉ መንግስታትን ብናያቸው ጥሩ ውጤት እያመጡ ያሉት እነ ጋና ደንበኛ የዴሞክራሲያዊ ስርዓትን ለመገንባት ከሚያደርጉት ጥረት ጋር አብሮ የሄደ ነው:: በአፍሪካ አምባገነንነት ጥሩ ውጤት አምጥቶ አያውቅም:: አሁን ታዩ የሚባሉት በኢትዮጵያም ሆነ በሌሎች የአፍሪካ ሀገሮች የኢኮኖሚ ለውጥ በአለም አቀፍ ሁኔታዎች ምክንያት የሚከሰት አጋጣሚ የተመዘገቡ ነገሮች ካልሆኑ በቀር መንግስቶቹ አምባገነን ስለሆኑ የመጡ ውጤቶች አይደለም:: በአፍሪካ እድገትን ለማምጣት አምባገነናዊ ስርዓት ያስፈልጋል የሚለው በፍፁም አምባገነኖች እና የእነሱ አሽቃባጮች የሆኑ የአለም ባንክ ያሉ ሰዎች የሚሉት ካልሆነ በቀር ምንም መሰረት ያለው ለውጥ እያመጡም አልመጣም:: በኢትዮጵያ ላይ ግን ትዝ ይለኛል እስር ቤት ሆነን ከፍተኛ የኢኮኖሚ እድገት እየታየ ነው በሚባልበት ጊዜ በጊዜው ይሸጡ የነበሩ የግምኝ ቤት ሰነዶች ዕሮብ ዕሮብ በቴሌቭዥን ሲያሳዩ እናይ ነበር:: በጣም ግልፅ ነበር:: መንግስት ዝም ብሎ እየተበደረ የገጠመውን የፖለቲካ ቀውስ ለማቻቻል ብሎ እንቅስቃሴ እየተፈጠረ ነው ለማለት ከፍተኛ የሆነ በብድር ላይ የተመሰረተ የገንዘብ ወጪ ሲያደርግ ከፍተኛ የሆነ ግሽበት ማምጣቱ አይቀርም እያልን በእስር ቤት እናወራ ነበር:: አሁን እያየን ያለነው እሱን ነው:: ከፍተኛ ግሽበት እንዲመጣ ያደረገው አንዱ ምክንያት ዝም ብሎ መሰረት የሌለው በመንግስት ብድር እየተደረገ ያለ እንቅስቃሴ እና በተወሰነ ደረጃ ደግሞ የአውሮፖና የአሜሪካ መንግስታት ለሱማሊያ የሚለግሱት ድጋፍና የአለም ባንክ ኢኮኖሚው እንዳይልፈሰፈስ የሚሰጠው እርዳታ እንጂ ያን ያህል መሰረት ያለው የኢኮኖሚ ለውጥ ተመዝግቧል ለማለት አይቻልም:: እድገት ቢመጣ ኖሮ ህዝቡ ያንን እድገትና ለውጥ የሚያመጣለትን መሪ ስለሚወድ አይጠላችሁም ነበር:: ይህንን ካደረጋችሁ ለምንድነው ዴሞክራሲያዊና ፍትሃዊ ምርጫ የማታደርጉት? ህብረተሰቡን እኮ የምትፈሩት በምታደርጉት ነገር ደስተኛ አለመሆኑን ስለምታውቁ ነው እንጂ. በሱ ከተማመናችሁ ለምን እውነተኛ ምርጫ አታደርጉም? ሌላው አገር የሚያደርገውን ምርጫ አድርጉና ከተመረጣችሁ ስልጣን ላይ ቆዩ ነው የምንላቸው::